

คู่มือ

โครงการศึกษาจัดทำแผนงานและแนวทางขับเคลื่อน
การดำเนินงานธนาคารขยะ (Recyclable Waste Bank)
ภายใต้กระทรวงมหาดไทย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

เสนอต่อ

กระทรวงมหาดไทย

โดย

ศูนย์บริการวิชาการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ 1	การขับเคลื่อนธนาคารขยะ (Recyclable Waste Bank)
1.1	ธนาคารขยะ (Recyclable Waste Bank)
1.2	บทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดตั้งธนาคารขยะ
1.3	แนวทางการจัดตั้งธนาคารขยะ
ส่วนที่ 2	การจัดตั้งธนาคารขยะ
2.1	การจัดตั้งคณะกรรมการบริหารธนาคารขยะ คณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน และคณะทำงานธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน
2.2	การจัดทำระเบียบของธนาคารขยะ
2.3	การจัดเตรียมสถานที่และงบประมาณเริ่มต้น
2.4	การจัดประชุมและการประชาสัมพันธ์
2.5	การรับสมัครสมาชิกธนาคารขยะ
2.6	การดำเนินงานธนาคารขยะ
2.7	การสร้างความร่วมมือกับชุมชน
ส่วนที่ 3	การสำรวจข้อมูลการคัดแยกขยะมูลฝอยชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนการดำเนินการธนาคารขยะ
ส่วนที่ 4	การประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้การดำเนินงานธนาคารขยะ
ส่วนที่ 5	การบริหารจัดการการเงิน รายรับ-รายจ่ายจากการจำหน่ายขยะรีไซเคิล
ส่วนที่ 6	แนวทางการกำหนดรูปแบบผลประโยชน์และสวัสดิการสำหรับธนาคารขยะ
ส่วนที่ 7	แนวทางการบริหารจัดการสวัสดิการให้กับสมาชิกธนาคารขยะและประชาชนในพื้นที่
ส่วนที่ 8	แผนงานและแนวทางขับเคลื่อนการดำเนินงานธนาคารขยะ
ภาคผนวก	ก. ตัวอย่าง ระเบียบและประกาศที่เกี่ยวข้องกับการบริหารธนาคารขยะ
	ข. ตัวอย่าง แนวทางขับเคลื่อนการดำเนินงานธนาคารขยะใน อปท. ที่มี การดำเนินงานอยู่

1. การขับเคลื่อนธนาคารขยะ (Recyclable Waste Bank)

ปัญหาขยะมูลฝอยเป็นวาระสำคัญของประเทศที่ไม่เพียงแต่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม แต่ยังรวมถึงผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพของประชาชน จึงจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน การขับเคลื่อนการดำเนินงานธนาคารขยะภายใต้กระทรวงมหาดไทยเป็นหนึ่งในกลไกสำคัญที่สอดคล้องกับนโยบายของประเทศ โดยมีเป้าหมายการลดการเกิดของเสียและการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพผ่านกระบวนการส่งเสริมการคัดแยกขยะที่ต้นทาง การหมุนเวียนใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและการบูรณาการความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายด้านการจัดการขยะของประเทศตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2565 – 2570) ที่ได้กำหนดกรอบและทิศทางการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายของประเทศ ซึ่งมุ่งเน้นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตั้งแต่จัดระบบคัดแยกขยะมูลฝอยชุมชน การขนส่งไปจนถึงการกำจัดขยะมูลฝอย รวมถึงการนำขยะมูลฝอยตกค้างไปกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ อีกทั้งยังเป็นการสนับสนุนนโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green Economy : BCG Model) เป็นโมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ด้วยการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกควบคู่กับการสร้างเศรษฐกิจใหม่ นอกจากนี้ยังมีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ในข้อ 10 และข้อ 11 โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำและการลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือ SDGs เป้าหมายที่ 12 เพื่อสร้างหลักประกันให้มีแบบแผนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน และเป้าหมายที่ 13 เพื่อการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ดังนั้นกระทรวงมหาดไทยจึงเห็นถึงความสำคัญของการสนับสนุนและยกระดับการขับเคลื่อนการดำเนินการของธนาคารขยะ (Recyclable Waste Bank) อย่างเป็นระบบให้สามารถขยายผลต่อยอดจากการดำเนินการที่มีอยู่ในปัจจุบัน เพื่อเป็นการสนับสนุนให้ประชาชนคัดแยกขยะรีไซเคิลในครัวเรือน และสนับสนุนการนำแนวคิดระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนมาใช้ในการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยภายใต้หลักการ 3Rs หรือ 3 ช: คือ ใช้น้อยลง ใช้น้ำ นำกลับมาใช้ใหม่ และรณรงค์สร้างการรับรู้ และจิตสำนึกให้ประชาชนในทุกพื้นที่มีส่วนร่วมในการลดปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนและคัดแยกขยะที่สามารถนำไปรีไซเคิลได้ และพัฒนาสู่การจัดตั้งธนาคารขยะของชุมชนหรือหมู่บ้าน เพื่อเป็นสถานที่รวบรวมและรับซื้อขยะรีไซเคิลจากประชาชน ช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มและยังส่งเสริมการจัดสรรสวัสดิการสังคมในรูปแบบต่าง ๆ ผ่านการดำเนินการธนาคารขยะ รวมถึงยังเป็นการสนับสนุนให้ชุมชนมีการบริหารจัดการขยะมูลฝอยได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

คู่มือฯ นี้จึงได้สรุปแนวทางการจัดตั้งและขับเคลื่อนการดำเนินงานธนาคารขยะ (Recyclable Waste Bank) ในระดับท้องถิ่นและระดับชุมชน โดยได้ถอดบทเรียนความสำเร็จในการลดปริมาณขยะมูลฝอยผ่านกระบวนการส่งเสริมการคัดแยกขยะเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ด้วยการบูรณาการร่วมกันระหว่าง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชนผ่านการดำเนินงานธนาคารขยะ เพื่อเป็นประโยชน์แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ ที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานที่เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่และนโยบายท้องถิ่นต่อไป

1.1 ธนาคารขยะ (Recyclable Waste Bank)

ธนาคารขยะ (Recyclable Waste Bank) คือ รูปแบบการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมให้ภาคประชาชนมีการคัดแยกขยะรีไซเคิล โดยใช้หลักการของธนาคารมาประยุกต์ใช้เพื่อให้สมาชิกนำขยะรีไซเคิลมาขายที่ธนาคาร โดยมีคณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน และคณะทำงานธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้านที่ได้รับการคัดเลือกมาดำเนินการคัดแยกและชั่งน้ำหนัก คำนวณเป็นมูลค่าและบันทึกข้อมูลการขายลงสมุดคู่ฝาก โดยใช้ราคาที่คุณภาพงานธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้านได้ประสานงานกับผู้ประกอบการรับซื้อขยะรีไซเคิลเป็นเกณฑ์ในการกำหนดราคา รายได้จากการดำเนินการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน จะนำมาใช้เป็นทุนหมุนเวียนในการดำเนินการ และใช้ในส่งเสริมกิจกรรมและสวัสดิการของสมาชิกธนาคารขยะฯ ต่อไป

1.2 บทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดตั้งธนาคารขยะ

การบริหารจัดการธนาคารขยะ โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อบต./เทศบาลตำบล/เทศบาลเมือง/เทศบาลนคร/องค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นตามที่มีกฎหมายจัดตั้ง) เป็นหน่วยงานในการกำกับดูแล และสนับสนุนการขับเคลื่อนการดำเนินงานของภาคประชาชน ซึ่งสอดคล้องตามระเบียบและกฎหมาย ดังต่อไปนี้

- พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจใหแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 16 ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองดังนี้ (16) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น (18) การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย มาตรา 17 ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง (8) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น (11) การกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวม (12) การจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่าง ๆ

- พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 50 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลมีหน้าที่ที่ต้องทำในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้ (3) รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 67 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้ (2) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 62 (2) และ (8)
- พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 บัญญัติให้ราชการท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจในการจัดการมูลฝอย โดยมีหน้าที่เก็บขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยในเขตพื้นที่ของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น
- ประกาศกระทรวงมหาดไทยเรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. 2560 โดยข้อ 4 การจัดการขยะมูลฝอย ตามประกาศนี้ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามหลักการพัฒนายั่งยืน โดยจัดให้มีระบบจัดการและกำจัดขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ด้านอื่น ๆ ได้ และข้อ 5 ของประกาศฉบับนี้ กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นต้องรณรงค์สร้างความรับรู้ความเข้าใจ และจูงใจให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการลดปริมาณ และการคัดแยกขยะมูลฝอย เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ มีความตระหนักรู้และรับผิดชอบในการจัดการมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิดมูลฝอย รวมตลอดทั้งเปิดเผยข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบ

อีกทั้งการส่งเสริมการขับเคลื่อนการดำเนินงานธนาคารขยะในระดับชุมชนและหมู่บ้านนี้ยังสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ภายใต้การดำเนินงานของกระทรวงมหาดไทย ซึ่งมุ่งเน้นการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตามหลักการ 3Rs หรือ 3 ช: ใช้น้อย ใช้น้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่ และสนับสนุนการพัฒนาเมืองน่าอยู่สู่สังคมคาร์บอนต่ำตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนหรือ SDGs เป้าหมายที่ 12 และ 13 ดังที่ได้กล่าวในข้างต้น ด้วยเหตุนี้ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีบทบาทสำคัญในการจัดตั้งและขับเคลื่อนการดำเนินงานธนาคารขยะในระดับชุมชนหรือหมู่บ้าน ดังต่อไปนี้

- (1) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดเป้าหมายของการจัดตั้งธนาคารขยะเพื่อส่งเสริมการลดปริมาณขยะมูลฝอยภายในชุมชน ให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดี เป็นการปลูกฝัง

การคัดแยกขยะให้กับประชาชนและเยาวชน โดยสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ตามอำนาจหน้าที่ของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ตามกฎหมาย

(2) การจัดทำระเบียบการจัดตั้งธนาคารขยะ ได้แก่

- การแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารธนาคารขยะ
- การประกาศแต่งตั้งคณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน
- ร่วมสนับสนุนการจัดทำระเบียบการจัดตั้งธนาคารขยะ ขั้นตอนการดำเนินงาน การบริหารจัดการการเงินและสวัสดิการสังคม การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานธนาคารขยะแก่ คณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน ตามอำนาจหน้าที่ของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ตามกฎหมาย

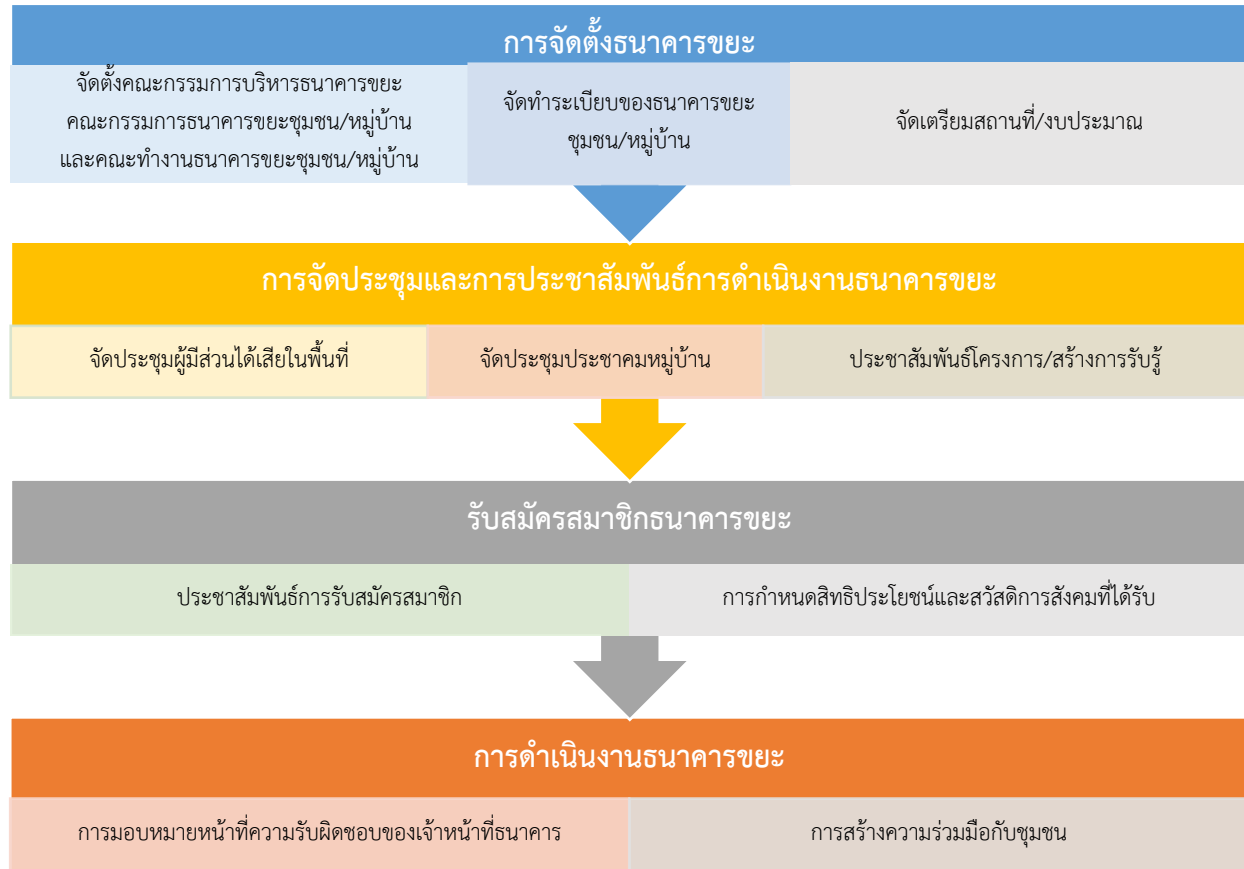
(3) การพิจารณาสนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินงานธนาคารขยะ หรือกิจกรรมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนที่ สอดคล้องกับการดำเนินงานของท้องถิ่น ตามอำนาจหน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ตามกฎหมาย โดยอาจพิจารณากิจกรรมการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตามภารกิจที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์การปกครองตามกฎหมายแก่องค์กรภาคประชาชน ดังแนวทางต่อไปนี้

- องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อาจพิจารณาสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการฝึกอบรม สร้างความรู้ความเข้าใจในการคัดแยกขยะในชุมชนหรือหมู่บ้าน ให้แก่คณะกรรมการชุมชน/ คณะกรรมการหมู่บ้าน ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยเงินอุดหนุนของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2559 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อาจพิจารณาสนับสนุนการดำเนินงานของ ออถ. หรือขับเคลื่อน การดำเนินงานผ่านธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก พ.ศ. 2561
- คณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน ที่ได้จัดตั้งขึ้นตามหนังสือสั่งการ ของกระทรวงมหาดไทย สามารถรับเงินอุดหนุนจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้ตามระเบียบ กระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยเงินอุดหนุนขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2559 และที่แก้ไข เพิ่มเติม
- การขอรับการสนับสนุนเงินทุนในการดำเนินการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน โดยการขับเคลื่อน ของคณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน สามารถขอรับเงินสนับสนุนจากหน่วยงาน ภาครัฐหรือข่าย กองทุนต่าง ๆ ในพื้นที่ได้ เช่น กองทุนสวัสดิการชุมชนในพื้นที่

- (4) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของหน่วยงาน ประชาชนและภาคีเครือข่ายในพื้นที่ โดยการรณรงค์ให้เครือข่าย องค์กร โรงเรียน วัด มัสยิด โรงพยาบาล สมาคม ฯลฯ เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการธนาคารขยะ และสมัครเป็นสมาชิก เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่คัดแยกขยะรีไซเคิลที่สะอาดและนำมาฝากให้ ธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน โดยสนับสนุนการจัดสรรสวัสดิการเป็นแรงจูงใจให้ประชาชน มีส่วนร่วม ซึ่งจะส่งผลให้ธนาคารขยะสามารถดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน
- (5) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน ผ่านคณะกรรมการบริหาร ธนาคารขยะ เกี่ยวกับการบริหารจัดการการเงิน การบัญชี การพัสดุ รวมทั้งตรวจสอบการบริหารจัดการ ธนาคารขยะ เพื่อให้การดำเนินงานธนาคารขยะเกิดความโปร่งใส บรรลุวัตถุประสงค์และเป็นไปด้วย ความเรียบร้อยตามเป้าหมายที่สอดคล้องกับการดำเนินงานของท้องถิ่น
- (6) ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจ สร้างการรับรู้ในชุมชน รวมทั้งเผยแพร่ความสำเร็จการบริหาร จัดการธนาคารขยะ

1.3 แนวทางการจัดตั้งธนาคารขยะ

ธนาคารขยะหรือธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน ภายใต้การสนับสนุนของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็น โครงการหรือกิจกรรมรูปแบบหนึ่งที่มีเป้าหมายเพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอยชุมชน ผ่านกระบวนการส่งเสริมให้ครัวเรือน และชุมชนมีการคัดแยกขยะที่ต้นทางและหมุนเวียนทรัพยากรเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารธนาคารขยะ คณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน และคณะทำงาน ธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน โดย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารธนาคารขยะ เพื่อสนับสนุนและขับเคลื่อนการดำเนินงานของธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน และมีการจัดตั้งคณะกรรมการธนาคารขยะ ชุมชน/หมู่บ้าน และคณะทำงานธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน ผ่านกระบวนการคัดเลือกและการมีส่วนร่วมในระดับ ครัวเรือนและชุมชน เพื่อดำเนินการจัดการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจแนวคิด วิธีการดำเนินงาน การจัดฝึกอบรม ให้ความรู้กับครัวเรือนและชุมชนเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการคัดแยกขยะรีไซเคิลที่ขายได้หรือแปรรูปเพิ่มมูลค่าได้ โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่เป็นหลัก ภายใต้การสนับสนุนขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นผ่านการดำเนินของคณะกรรมการบริหารธนาคารขยะ ในการร่วมกำหนดทิศทางการบริหารจัดการ ธนาคารขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพและเพื่อให้เกิดการดำเนินงานที่มีความโปร่งใส ต่อเนื่องและยั่งยืน

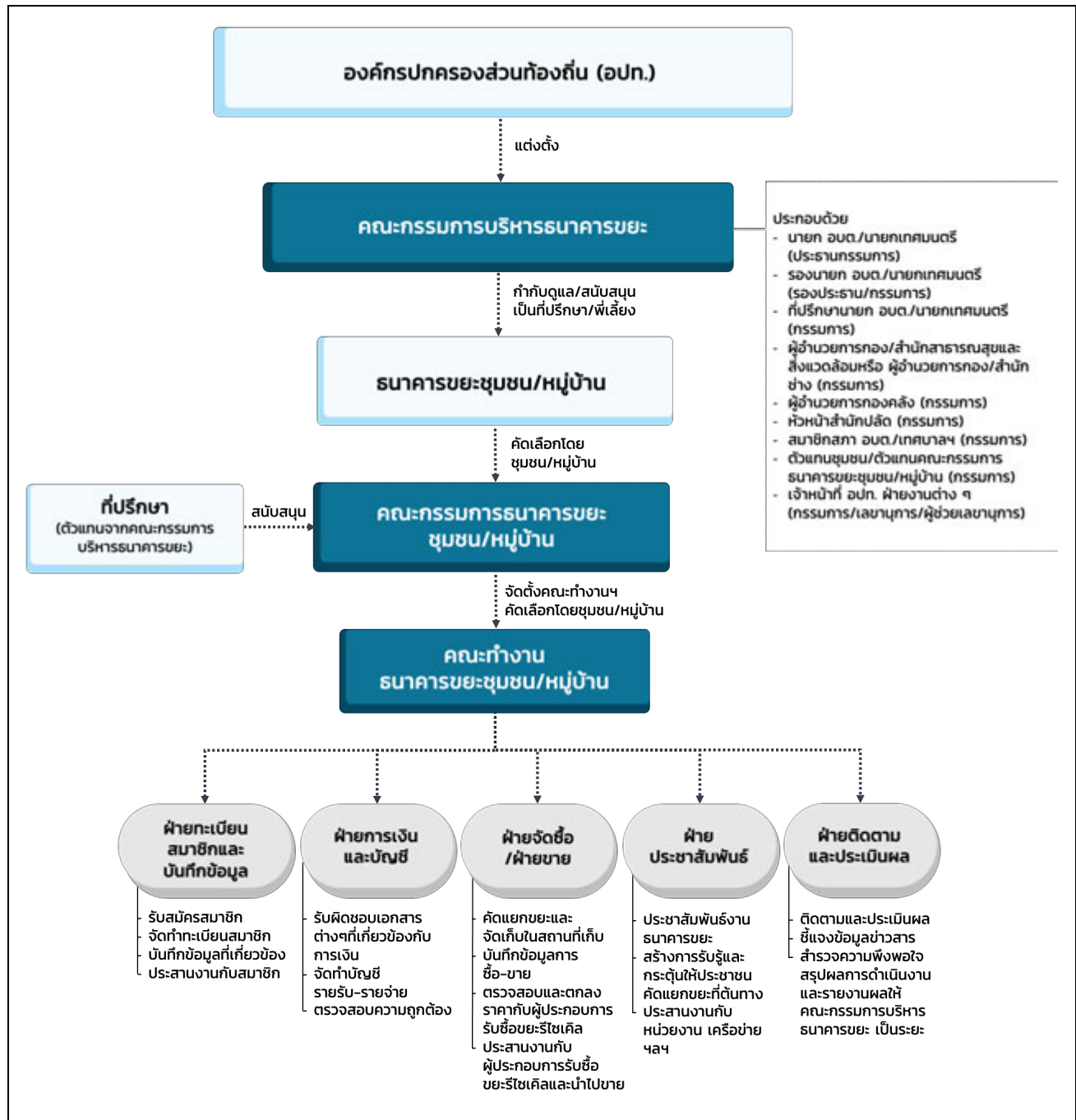
รูปที่ 1 แนวทางการจัดตั้งธนาคารขยะ

2. การ จัดตั้ง ธนาคารขยะ

2.1 การ จัดตั้ง คณะกรรมการบริหารธนาคารขยะ คณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน และ คณะทำงานธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน

การจัดตั้งธนาคารขยะหรือธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน ภายใต้การกำกับดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วยคณะกรรมการและคณะทำงาน 3 คณะ ได้แก่ คณะกรรมการบริหารธนาคารขยะ คณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน และคณะทำงานธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน โดยคณะกรรมการบริหารธนาคารขยะ ที่ถูกแต่งตั้งขึ้นโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีบทบาทในการสนับสนุนและขับเคลื่อนการดำเนินงานธนาคารขยะ ในระดับชุมชน/หมู่บ้าน ให้แก่คณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน (รายหมู่บ้าน) เพื่อให้การดำเนินงานธนาคารขยะบรรลุเป้าหมาย เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีทิศทางที่สอดคล้องกับการดำเนินงานของท้องถิ่น และคณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน มีบทบาทในการขับเคลื่อนธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน โดยการแต่งตั้ง คณะทำงานธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน ที่มีการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบที่ชัดเจนในการดำเนินงานตามภารกิจ

ของธนาคารขยะ ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและครัวเรือน คณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน และคณะทำงานธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน จึงควรมาจากการคัดเลือกของประชาชน เพื่อให้การบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเกิดประโยชน์แก่ประชาชนในพื้นที่ มีความต่อเนื่องและยั่งยืน โดยมีรายละเอียดดังนี้

รูปที่ 2 ผังโครงสร้างธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน ภายใต้การกำกับดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

❖ คณะกรรมการบริหารธนาคารขยะ

คณะกรรมการบริหารธนาคารขยะ มาจากการแต่งตั้งโดย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีนายก อบต./นายกเทศมนตรี เป็นประธานกรรมการ คณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ฝ่ายงานต่าง ๆ และตัวแทนคณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน/ผู้แทนจากชุมชน/หมู่บ้าน เป็นคณะกรรมการ มีบทบาทในการกำกับดูแล ขับเคลื่อนการดำเนินงาน สนับสนุนและให้คำปรึกษาในการบริหารจัดการ การดำเนินงานธนาคารขยะแก่คณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน รวมถึงร่วมกำหนดทิศทางการบริหารจัดการธนาคารขยะให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป็นไปด้วยความเรียบร้อยตามเป้าหมายที่สอดคล้องกับการดำเนินงานของท้องถิ่น

มีอำนาจหน้าที่

- (1) ร่วมกำหนดแผนและวางแนวทางในการดำเนินงานของธนาคารขยะ เพื่อกำหนดทิศทางการ และเป้าหมายในการดำเนินการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน ในพื้นที่
- (2) สนับสนุนกิจกรรมการดำเนินงานของธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน ให้สอดคล้องกับแนวทางขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (3) ถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะและการบริหารจัดการขยะให้แก่ประชาชนในพื้นที่
- (4) ให้คำปรึกษาการดำเนินงานและกิจกรรมของธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน
- (5) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงให้เกิดความโปร่งใสและต่อเนื่อง

❖ คณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน

คณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน มาจากการคัดเลือกของชุมชนและครัวเรือน มีบทบาทในการขับเคลื่อนและบริหารจัดการขยะมูลฝอยในระดับชุมชนหรือหมู่บ้าน เช่น ผู้นำชุมชน ผู้ใหญ่บ้าน ออกล. ผู้นำศาสนา ฯลฯ โดยมี องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือคณะกรรมการบริหารธนาคารขยะ ทำหน้าที่สนับสนุนและขับเคลื่อนการดำเนินงาน โดยอาจมีผู้แทนจากคณะกรรมการบริหารธนาคารขยะ ร่วมเป็นที่ปรึกษาในธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน ด้วย เพื่อติดตามผลการบริหารจัดการธนาคารขยะให้เกิดความโปร่งใส บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

มีอำนาจหน้าที่

- (1) บริหารธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์
- (2) ออกข้อบังคับและระเบียบธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน

- (3) แต่งตั้งคณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน ฝ่ายงานต่าง ๆ ตามที่ระเบียบธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน กำหนด
- (4) รับสมัครสมาชิกและจัดทำทะเบียนสมาชิก ประสานสมาชิกธนาคารขยะฯ และติดตามผลการดำเนินงานของสมาชิกในการนำขยะมาส่งธนาคารขยะฯ
- (5) ให้ความเห็นชอบในการจ่ายเงินของธนาคารขยะฯ และเงินเพื่อจัดสรรสวัสดิการให้แก่สมาชิก
- (6) จัดทำและควบคุมดูแลการจัดทำบัญชี เอกสาร และหลักฐานการดำเนินงานของธนาคารขยะฯ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีความโปร่งใส
- (7) ประสานงานกับส่วนราชการและองค์กรต่าง ๆ และสร้างความร่วมมือในการดำเนินงานของธนาคารขยะฯ
- (8) บริหารจัดการการจัดเก็บ การขนส่ง การรับซื้อและขายขยะรีไซเคิล โดยติดต่อประสานงานกับผู้ประกอบการรับซื้อขยะรีไซเคิลในพื้นที่และกำหนดราคาซื้อไว้ให้เป็นมาตรฐาน
- (9) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน บันทึกปัญหาและแนวทางแก้ไขต่อคณะที่ปรึกษา/คณะกรรมการบริหารธนาคารขยะ

❖ การแต่งตั้งคณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน ฝ่ายต่าง ๆ และการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ

คณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน มีหน้าที่ในการแต่งตั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน ฝ่ายงานต่าง ๆ ได้แก่ ฝ่ายงานทะเบียนสมาชิกและบันทึกข้อมูล ฝ่ายงานการเงินและบัญชี ฝ่ายการจัดซื้อและขาย ฝ่ายประชาสัมพันธ์ และฝ่ายติดตามและประเมินผล โดยต้องมีการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบที่ชัดเจน เพื่อเป็นการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการขับเคลื่อนและพัฒนาระบบบริหารขยะชุมชนโดยประชาชนเพื่อประชาชน สามารถใช้วิธีการคัดเลือกจากตัวแทนชุมชน/หมู่บ้าน เพื่อเข้ามาเป็นคณะทำงานฯ ได้ โดยมีคณะกรรมการบริหารธนาคารขยะเป็นที่ปรึกษาหรือพี่เลี้ยง เพื่อให้การบริหารงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ ดังนี้

- (1) **คณะทำงานฝ่ายทะเบียนสมาชิกและบันทึกข้อมูล** มีหน้าที่รับผิดชอบจัดหาสมาชิก รับสมัครสมาชิก จัดทำทะเบียนสมาชิกและบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้อง จัดทำแบบฟอร์มใบสมัครและสมุดฝาก ประสานงานกับสมาชิก แบ่งภาระหน้าที่ แบ่งตารางเวลาในการรับซื้อขยะตามหมู่บ้าน จัดทำระบบการนำฝากขยะอย่างชัดเจน อำนวยความสะดวกในการเดินทางนำขยะมาขายให้กับทางธนาคารขยะฯ ในพื้นที่ที่มีข้อจำกัดด้านการเดินทาง
- (2) **คณะทำงานฝ่ายการเงินและบัญชี** มีหน้าที่รับผิดชอบเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเงิน รับเงิน เก็บรักษาเงิน จัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย สรุปยอดบัญชีรายรับ-รายจ่ายของธนาคาร

โดยต้องบันทึกยอดทุกวันที่เปิดทำการ และตรวจสอบความถูกต้องของการบัญชีและการเงินของธนาคารขยะฯ

- (3) **คณะกรรมการฝ่ายจัดซื้อ/ฝ่ายขาย** มีหน้าที่คัดแยกและจัดเก็บขยะรีไซเคิลที่สมาชิกนำมาฝากในสถานที่จัดเก็บ/สถานที่ดำเนินงานธนาคารขยะฯ บันทึกข้อมูลการซื้อขายตามราคาท้องตลาด ติดตามการเปลี่ยนแปลงราคาขยะรีไซเคิล ประสานผู้ประกอบการรับซื้อขยะรีไซเคิลและนำขยะไปขาย การติดต่อและตกลงราคากับสถานรับซื้อขยะรีไซเคิลจากธนาคารขยะฯ ทั้งนี้ จะต้องสำรวจตรวจสอบราคารับซื้อขยะแต่ละประเภทตามท้องตลาดอย่างสม่ำเสมอและกำหนดราคารับซื้อไว้เป็นมาตรฐาน
- (4) **คณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์** มีหน้าที่ประชาสัมพันธ์โครงการ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของธนาคารให้สมาชิกและผู้มีส่วนได้เสียทราบ สร้างการรับรู้และกระตุ้นให้ประชาชนลดปริมาณขยะและคัดแยกขยะที่ต้นทาง เผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานเครือข่าย เช่น โรงเรียน วัด มัสยิด โรงพยาบาล ฯลฯ
- (5) **คณะกรรมการฝ่ายติดตามและประเมินผล** มีหน้าที่ติดตามประเมินผลการดำเนินงาน ชี้แจงข้อมูลข่าวสารแก่สมาชิก สำรวจความพึงพอใจของสมาชิก สรุปผลการดำเนินงานและรายงานผลให้ประธานคณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน และคณะกรรมการบริหารธนาคารขยะ

2.2 การจัดทำระเบียบของธนาคารขยะ

คณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน มีหน้าที่ในจัดทำระเบียบและข้อกำหนดของธนาคารขยะ โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนและเป็นที่ปรึกษาในการดำเนินการออกระเบียบและข้อกำหนดต่าง ๆ เพื่อให้มีความสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่และการดำเนินงานของท้องถิ่น อาทิเช่น ระเบียบธนาคารขยะ ดังตัวอย่างที่แสดงในภาคผนวก ก. ไว้เพื่อให้คณะกรรมการธนาคารขยะฯ ได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการออกระเบียบต่าง ๆ ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของชุมชนหรือพื้นที่ ซึ่งอาจมีรายละเอียดครอบคลุมหัวข้อ ดังต่อไปนี้ ข้อความทั่วไป วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งธนาคารขยะ โครงสร้างของธนาคารขยะ ขั้นตอนและเงื่อนไขการสมัครสมาชิก การดำเนินงาน การรักษาบัญชีและการถอนเงิน การทำบัญชีและการตรวจสอบ และ อื่น ๆ

2.3 การจัดเตรียมสถานที่และงบประมาณเริ่มต้น

(1) การจัดเตรียมสถานที่

- ในกรณีที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการดำเนินงานธนาคารขยะอยู่แล้ว และมีการจัดตั้งธนาคารขยะในพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในกรณีนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจพิจารณาให้คณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน สามารถใช้พื้นที่ร่วมกัน ในการดำเนินงานธนาคารขยะชุมชนตามวัน-เวลาที่กำหนด รวมทั้งสำหรับจัดเก็บวัสดุอุปกรณ์ ที่จำเป็นสำหรับธนาคารขยะฯ และจัดเก็บขยะรีไซเคิลเพื่อร่อนนำไปขายให้ผู้ประกอบการรับซื้อขยะรีไซเคิล โดยอาจพิจารณาให้สอดคล้องกับการดำเนินของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามอำนาจหน้าที่ที่ชอบด้วยกฎหมายท้องถิ่น
- ในกรณี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ยังไม่เคยมีการดำเนินธนาคารขยะ หรือโครงการที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน คณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน อาจพิจารณาสถานที่ในการดำเนินงานในพื้นที่สาธารณประโยชน์ของชุมชน/หมู่บ้าน เช่น ศาลาประชาคมหมู่บ้าน เป็นต้น หรือขอความร่วมมือในการขอใช้พื้นที่ของหน่วยงาน/องค์กรในพื้นที่ เช่น โรงเรียน วัด มัสยิด ฯลฯ เพื่อดำเนินงานธนาคารขยะตามวัน-เวลาที่กำหนด และในกรณีที่ไม่มีพื้นที่ในการเก็บขยะรีไซเคิล คณะทำงานฯ อาจดำเนินงานประสานให้ผู้ประกอบการรับซื้อขยะรีไซเคิลเข้ามารับซื้อขยะรีไซเคิล ในวันที่มีการดำเนินงานได้

(2) การจัดเตรียมงบประมาณเริ่มต้น

คณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน ควรมีการจัดเตรียมงบประมาณในการดำเนินงานธนาคารขยะในระยะเริ่มต้น เพื่อเป็นทุนในการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นเบื้องต้น เช่น เครื่องชั่งน้ำหนัก ภาชนะบรรจุขยะรีไซเคิล บ้ายประชาสัมพันธ์โครงการ สมุดคู่มือ และเอกสารบัญชี โดย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจพิจารณาสนับสนุนการดำเนินงานธนาคารขยะของชุมชนหรือหมู่บ้านได้ ผ่านกิจกรรมส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตามภารกิจที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองตามกฎหมายแก่องค์กรภาคประชาชน เช่น การส่งเสริมการประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน และโครงการฝึกอบรมอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.) เพื่อการจัดการขยะและดูแลสิ่งแวดล้อม โดยการส่งเสริมการคัดแยกขยะมูลฝอยผ่านการดำเนินงานธนาคารขยะ เป็นต้น ทั้งนี้ขึ้นกับการพิจารณาตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเป็นไปตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

2.4 การจัดประชุมและการประชาสัมพันธ์

(1) จัดประชุมผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่

คณะกรรมการบริหารธนาคารขยะ จัดประชุมผู้มีส่วนได้เสียกับโครงการในพื้นที่ ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน ครู ผู้นำศาสนา ผู้อำนวยการโรงพยาบาล ฯลฯ เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจที่มาและความสำคัญของการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนผ่านการจัดตั้งธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน แนวทางการดำเนินงาน การประชาสัมพันธ์และสร้างความร่วมมือในการดำเนินงานธนาคารขยะฯ โดยอาจมีการพิจารณาการจัดทำธรรมนูญชุมชน/หมู่บ้าน เพื่อส่งเสริมการคัดแยกขยะที่ต้นทางและมีการสนับสนุนการจัดตั้งคณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน (รายหมู่บ้าน) ร่วมกับประชาชนในพื้นที่ เพื่อดำเนินงานธนาคารขยะตามความเหมาะสมของพื้นที่ โดยคณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน ต้องมีการประชุมเพื่อเตรียมการขับเคลื่อนธนาคารขยะต่อไป เช่น การประชาสัมพันธ์วางแผนกำหนดวันและสถานที่เปิดธนาคารขยะ กำหนดการ ระยะเวลาซื้อขายขยะรีไซเคิล รวมทั้งการดำเนินการเพื่อติดตามผลการดำเนินการธนาคารขยะในแต่ละพื้นที่

(2) จัดประชุมประชาคมหมู่บ้าน

คณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน ร่วมกับผู้ใหญ่บ้าน/ผู้นำชุมชน จัดประชุมประชาคมหมู่บ้านเพื่อประชาสัมพันธ์โครงการ และสร้างความร่วมมือกับทุกครัวเรือนในหมู่บ้าน ในการเข้าร่วมเป็นสมาชิกโครงการ และคัดแยกขยะรีไซเคิลเพื่อนำมาขายให้กับธนาคารขยะฯ

(3) ประชาสัมพันธ์ธนาคารขยะและสร้างองค์ความรู้เรื่องการคัดแยกขยะ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมและสนับสนุนคณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน ในการประชาสัมพันธ์ข้อมูล สร้างองค์ความรู้การบริหารจัดการคัดแยกขยะรีไซเคิล การจัดจำหน่าย การสร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการลดปริมาณขยะที่ต้นทาง และชี้ให้เห็นว่าขยะแต่ละประเภทมีราคาในการรับซื้อแตกต่างกัน เช่น ขวดพลาสติกจะมีหลายประเภทหากมีการคัดแยกให้ถูกประเภทจะได้ราคาที่สูงกว่า ฯลฯ เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนแยกขยะรีไซเคิลที่สะอาด มีคุณภาพและขายได้ในราคาสูง โดยอาจสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการให้ความรู้แก่ประชาชนในการคัดแยกขยะ ได้แก่ สำนักทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัด มหาวิทยาลัย/วิทยาลัย/สถาบันวิจัย ฯลฯ

2.5 การรับสมัครสมาชิกธนาคารขยะ

(1) การรับสมัครสมาชิก

คณะทำงานฝ่ายทะเบียนสมาชิกและบันทึกข้อมูลรับสมัครสมาชิกจากทุกครัวเรือนในแต่ละหมู่บ้าน โดยรับสมัครสมาชิกเป็นรายบุคคล ผู้ที่สนใจกรอกรายละเอียดลงในใบสมัคร และรับทราบข้อปฏิบัติ/ข้อบังคับหรือระเบียบของธนาคารขยะของชุมชนหรือหมู่บ้านนั้น ๆ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จากนั้นเจ้าหน้าที่ธนาคารจะให้เลขที่สมาชิกพร้อมทั้งลงรายละเอียดในสมุดคู่ฝาก โดยเจ้าหน้าที่ธนาคารขยะจะเป็นผู้เก็บรวบรวมสมุดคู่ฝากไว้กับธนาคาร ซึ่งสมาชิกสามารถขอดูได้ในวันที่ธนาคารเปิดทำการ (ตัวอย่างใบสมัครสมาชิกภาคผนวก ก.)

(2) การกำหนดสิทธิประโยชน์และสวัสดิการสังคมที่ได้รับ

คณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน มีการกำหนดคุณสมบัติของสมาชิกในสมัครสมาชิกและกำหนดสิทธิประโยชน์และสวัสดิการสังคมที่สมาชิกจะได้รับตามที่ระเบียบธนาคารขยะได้กำหนดไว้ โดยขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและการตกลงระหว่างคณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน และประชาชนในพื้นที่ ในการกำหนดสวัสดิการ สิทธิคุ้มครอง การต่ออายุสมาชิก และผลประโยชน์อื่น ๆ อาทิเช่น การรับสิทธิการคุ้มครองสวัสดิการขยะประกันชีวิต การรับสิทธิสวัสดิการค่ารักษาพยาบาล และผลประโยชน์ด้านสังคมอื่น ๆ เป็นต้น

2.6 การดำเนินงานธนาคารขยะ

- (1) การมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบ โดยคณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน มอบหมายหน้าที่ให้แก่เจ้าหน้าที่ในคณะทำงานธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน ฝ่ายงานต่าง ๆ เพื่อไปปฏิบัติงานตามหน้าที่รับผิดชอบ โดยจัดสรรบุคลากรให้เพียงพอและเหมาะสมตามความถนัด หรือความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อการดำเนินการบริหารโครงการ ธนาคารขยะอย่างมีประสิทธิภาพ หรือข้อบกพร่องน้อยที่สุด มีดำเนินการด้วยความเป็นธรรมและมีความเสมอภาคเพื่อปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับประชาชน และมีการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใสและตรวจสอบได้เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือแก่ประชาชน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- จัดหาสถานที่ที่ใช้ในการจัดเก็บขยะรีไซเคิล/เปิดดำเนินการธนาคารขยะ ก่อนนำไปขาย/ประสานให้ผู้ประกอบการเข้ามารับซื้อขยะรีไซเคิล
- จัดหาอุปกรณ์ที่จำเป็นในการดำเนินงานธนาคารขยะ
- จัดทำสมุดคู่ฝาก สมุดถอน และเอกสารในการทำบัญชีที่จำเป็น

- ติดต่อประสานงานกับทางผู้ประกอบการรับซื้อขยะรีไซเคิลในเรื่องเกี่ยวกับราคาขยะรีไซเคิลประเภทต่าง ๆ เพื่อจัดทำตารางเปรียบเทียบราคาขยะรีไซเคิลแต่ละประเภท ทำการต่อรองราคาซื้อ-ขาย และคัดเลือกผู้ประกอบการที่ให้ราคาซื้อที่เหมาะสมที่สุด โดยมีการดำเนินงานอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้ (ราคาสามารถเปลี่ยนแปลงได้ พร้อมทั้งประสานเพื่อกำหนดวันรับซื้อขยะ)
- (2) การประชาสัมพันธ์เพื่อชี้แจงกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะที่ต้นทางและขยะรีไซเคิลที่ธนาคารขยะรับซื้อ ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ รายละเอียดการรับสมัครสมาชิก การดำเนินงานธนาคารขยะแก่ประชาชนและสมาชิกในพื้นที่
- (3) การอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการคัดแยกขยะ และการนำขยะหรือของที่ไม่ใช้แล้วกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ในรูปแบบต่าง ๆ แก่สมาชิกธนาคารขยะและประชาชนในพื้นที่ อาจมีการทำงานร่วมกับ ออกล. ในพื้นที่ในการส่งเสริมการสร้างองค์ความรู้เรื่องการคัดแยกขยะ
- (4) คณะทำงานธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน มีการประสานผู้ประกอบการรับซื้อขยะรีไซเคิลเพื่อตกลงราคาซื้อและชนิดขยะรีไซเคิลที่รับซื้อจากธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน ทั้งนี้จะต้องสำรวจตรวจสอบราคารับซื้อขยะแต่ละประเภทตามท้องตลาด กำหนดราคารับซื้อที่เหมาะสมโดยคณะทำงานฯ กำหนดระยะเวลา-สถานที่ในการดำเนินการธนาคารขยะฯ และแจ้งให้แก่สมาชิกและประชาชนในพื้นที่รับทราบโดยทั่วกัน
- (5) การขนส่งขยะรีไซเคิลจากธนาคารขยะไปยังผู้ประกอบการรับซื้อในพื้นที่ คณะทำงานธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน มีการประสานขอความร่วมมือให้ผู้ประกอบการรับซื้อขยะรีไซเคิลเข้ามารับซื้อขยะรีไซเคิล ณ สถานที่ดำเนินการหรือสถานที่จัดเก็บขยะรีไซเคิลตามวันและเวลาที่กำหนด โดยประชาชนจะต้องรวบรวมขยะรีไซเคิลของตนเองมาเพื่อฝากกับธนาคารขยะตามวันเวลาและสถานที่ที่กำหนด เช่น ศาลาประชาคมของหมู่บ้าน เป็นต้น
- (6) การประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานธนาคารขยะฯ และข่าวสารแก่สมาชิก ได้แก่ จำนวนสมาชิกที่เข้าร่วมธนาคารขยะฯ ปริมาณวัสดุรีไซเคิลที่รับซื้อจากสมาชิก การจัดสรรสวัสดิการและผลประโยชน์แก่สมาชิก ให้สมาชิกและประชาชนในพื้นที่ได้รับเป็นระยะ ซึ่งจะเป็นการสร้างการรับรู้และเชิญชวนประชาชนและสมาชิกที่ให้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมเพิ่มมากขึ้น รวมถึงเปิดโอกาสเพื่อรับฟังความคิดเห็นและสำรวจความพึงพอใจของสมาชิกเพื่อพัฒนาและปรับปรุงต่อไป
- (7) การประชุมชี้แจงผลการบริหารจัดการธนาคารขยะชุมชนหรือหมู่บ้าน คณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน รายงานและชี้แจงผลการดำเนินการบริหารจัดการการเงินและการบัญชียอดค่าใช้จ่ายบัญชีรายเดือนและรายปี ปัญหาที่พบและแนวทางแก้ไขต่อคณะกรรมการบริหาร

ธนาคารขยะ (อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง) และมีการเปิดเผยแก่สมาชิกให้รับทราบ (อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง)

2.7 การสร้างความร่วมมือกับชุมชน

การจัดตั้งธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน เป็นโครงการที่ต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชน ความยั่งยืนของธนาคารขยะฯ ขึ้นอยู่กับการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ดังนั้นการสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนในพื้นที่และสมาชิกของธนาคารขยะฯ ให้มีความยินดีและต้องการที่จะให้ความร่วมมือจึงเป็นเรื่องสำคัญเพื่อปลูกฝังให้สมาชิกมีความผูกพันต่อโครงการ สิ่งทีพึงกระทำในการสร้างความผูกพันและสร้างแรงจูงใจของสมาชิก มีดังนี้

- การดำเนินงานธนาคารขยะฯ จำเป็นต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการขยะและคัดแยกขยะรีไซเคิล โดยอาจมีการสร้างความร่วมมือกับสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด สถาบันการศึกษา หน่วยงานหรือภาคีเครือข่ายในพื้นที่ เพื่อเป็นวิทยากรในการจัดอบรมสร้างองค์ความรู้แก่ประชาชนในการการคัดแยกและบริหารจัดการขยะอย่างถูกวิธี
- สื่อสารอย่างชัดเจนถึงประโยชน์ของการคัดแยกขยะ นำไปฝากกับธนาคารขยะ รวมถึงผลตอบแทนเชิงสวัสดิการสังคมที่สมาชิกและผลประโยชน์ที่ชุมชนจะได้รับ
- มีการสื่อสารกับสมาชิกอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งมีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการสื่อสารกับสมาชิกอย่างทั่วถึง และการสร้างการรับรู้ผ่านภาคีเครือข่ายในความร่วมมือ เช่น อกล. โรงเรียน ฯลฯ
- สร้างความร่วมมือระหว่างองค์กรหน่วยงานภาครัฐ ประชาชน และภาคเอกชน โดยอาจพิจารณาให้มีการจัดทำธรรมนูญชุมชน/หมู่บ้าน ในการส่งเสริมการคัดแยกขยะที่ต้นทาง เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานธนาคารขยะฯ ในพื้นที่ รวมถึงสร้างความมั่นใจในการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาชิก/ประชาชน และหน่วยงาน ให้เกิดความยั่งยืนและต่อเนื่องของการดำเนินงานธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน
- มีความโปร่งใสของผลการดำเนินงาน โดยเฉพาะการบริหารรายรับ-รายจ่ายของธนาคารขยะ
- ปฏิบัติต่อสมาชิกด้วยความเคารพ มีความเท่าเทียมและเป็นธรรม
- รับฟังความคิดเห็นของสมาชิก สร้างทัศนคติที่ดีต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน และสร้างความตระหนักรู้ถึงความรับผิดชอบต่อการจัดการขยะของครัวเรือน และสร้างความภาคภูมิใจในการได้เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาชุมชนและสังคมที่น่าอยู่ มีสิ่งแวดล้อมที่ดี
- การจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ควบคู่กับธนาคารขยะ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในเรื่องปัญหาขยะและการแปรรูปขยะ ตั้งแต่การทำปุ๋ยหมักจากขยะอินทรีย์ ไปจนถึงการแปรรูปขยะรีไซเคิล

ให้เป็นของใช้/ของที่มีมูลค่า เพื่อให้คนในชุมชนเล็งเห็นคุณค่าของขยะ แลเกิดองค์ความรู้ใหม่ ๆ สามารถปรับปรุงและต่อยอดการทำงานแบบบูรณาการของหน่วยงานเครือข่ายเพื่อพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในระดับพื้นที่

3. การสำรวจข้อมูลการคัดแยกขยะมูลฝอยชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนการดำเนินการธนาคารขยะ

การจัดตั้งและการบริหารจัดการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และคณะกรรมการบริหารธนาคารขยะ ควรทำการศึกษาศักยภาพในการจัดตั้งธนาคารขยะในพื้นที่ ผ่านกระบวนการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ Feasibility Study ใน 4 ด้าน ซึ่ง ประกอบด้วย การวิเคราะห์ความเหมาะสมและความเป็นไปได้อัน เศรษฐศาสตร์ ด้านสังคม และวัฒนธรรม และด้านสิ่งแวดล้อม ควรมีการวางแผนเป้าหมายในการดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนผ่านการสนับสนุนการจัดตั้งธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน ให้ชัดเจน โดยมีการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับขยะมูลฝอยชุมชนและการคัดแยกขยะรีไซเคิล ดังนี้

- สำรวจปริมาณและองค์ประกอบขยะมูลฝอยชุมชนในพื้นที่
- สถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในปัจจุบัน
- นโยบาย/โครงการเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ผ่านมา
- สำรวจจำนวนธนาคารขยะในพื้นที่และบริเวณใกล้เคียง
- สำรวจผู้ประกอบการรับซื้อขยะรีไซเคิลในพื้นที่และบริเวณใกล้เคียง
- พฤติกรรมการคัดแยกขยะของชุมชนในปัจจุบัน
- ปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม ปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถ มีทักษะ และประสบการณ์ ปัจจัยด้านแรงจูงใจ ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการจัดตั้ง เช่น การเดินทางหรือการคมนาคม ข้อจำกัดในเรื่องสุขภาพร่างกาย

4. การประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้การดำเนินงานธนาคารขยะ

การประชาสัมพันธ์เป็นกระบวนการที่สำคัญในการดำเนินงานธนาคารขยะ ทั้งในระยะเตรียมความพร้อมก่อนการจัดตั้งธนาคารขยะและระยะดำเนินการ ควรมีการบูรณาการงานร่วมกันระหว่าง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการบริหารธนาคารขยะ คณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน คณะทำงานธนาคารขยะฯ ออกล. ภาควิชาเครือข่ายต่าง ๆ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างการรับรู้และความร่วมมือของชุมชน อีกทั้งช่วยให้ประชาชนรับทราบ

รายละเอียดกิจกรรมต่าง ๆ ภายใต้การดำเนินงานธนาคารขยะฯ และแลกเปลี่ยนความรู้ ซึ่งมีกระบวนการและช่องทางการสื่อสาร ดังนี้

(1) การประชุมชี้แจงผ่านประชาคมหมู่บ้าน/ตำบล

จัดประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานธนาคารขยะผ่านเวทีประชาคมหมู่บ้าน/ตำบล โดยมีผู้ตัวแทนที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น คณะกรรมการหมู่บ้าน ประธานกลุ่ม/องค์กร และประชาชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนรับทราบแนวทางการดำเนินงาน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น รวมถึงส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน และทุกภาคส่วนให้มีบทบาทในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ โดยสามารถใช้พื้นที่อาคารอเนกประสงค์/ศาลาประชาคมของหมู่บ้าน/ตำบล ในการจัดประชุม

(2) การลงพื้นที่เคาะประตูบ้านผ่านเครือข่ายและคณะทำงานฯ

การลงพื้นที่ประชาสัมพันธ์แบบเชิงรุก “เคาะประตูบ้าน (Door to Door)” เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ พุดคุยทำความเข้าใจในการคัดแยกขยะรีไซเคิลในแต่ละครัวเรือน โดยผ่านภาคีเครือข่ายการทำงานในระดับพื้นที่ อาทิเช่น อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.) และคณะทำงานธนาคารขยะฯ โดยมุ่งเน้นให้เกิดการมีส่วนร่วมและการเข้าร่วมเป็นสมาชิกของครัวเรือน

(3) การใช้เสียงตามสายหมู่บ้านและวิทยุกระจายเสียงชุมชน

การประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสายหมู่บ้านและวิทยุชุมชน มุ่งเน้นการให้ข่าวข้อมูลสำคัญของการดำเนินงานธนาคารขยะฯ อาทิเช่น การชักชวนการเข้าร่วมเป็นสมาชิก ชี้แจงรูปแบบและวันที่มีการดำเนินธนาคารขยะของชุมชน สวัสดิการที่คนในชุมชนได้รับ รวมถึงเป็นช่องทางแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและให้ความรู้ นอกจากนั้นหากมีเรื่องด่วนที่จะแจ้งให้กับชาวบ้านทราบ ก็สามารถใช้เสียงตามสายประชาสัมพันธ์ได้ทันทีเพื่อประโยชน์ของคนในชุมชน

(4) การประชาสัมพันธ์ผ่านการดำเนินกิจกรรมธนาคารขยะ

เมื่อมีการดำเนินธนาคารขยะ จะมีการกำหนดวันดำเนินการที่สมาชิกต้องนำขยะรีไซเคิลมาฝากเป็นประจำ (ทุกอาทิตย์/ทุกเดือน) โดยมีสมาชิก คณะทำงานธนาคารขยะฯ และผู้ประกอบการรับซื้อขยะรีไซเคิลร่วมกันดำเนินกิจกรรม ณ จุดรับซื้อ-ขายขยะที่กำหนด จึงเป็นโอกาสที่ดีในการประชาสัมพันธ์ และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ในการคัดแยกขยะรีไซเคิลที่ถูกต้อง รวมถึงคณะทำงานธนาคารขยะฯ สามารถพุดคุย ชี้แจงราคาการรับซื้อขยะรีไซเคิล ผลประโยชน์ที่สมาชิกได้รับ และสร้างความสัมพันธ์ใกล้ชิดร่วมกับคนในชุมชน เพื่อรับฟังความคิดเห็นและนำมาปรับปรุงการดำเนินงานในระยะยาว

(5) การประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางออนไลน์และโซเชียลมีเดีย (ไลน์/เฟซบุ๊ก)

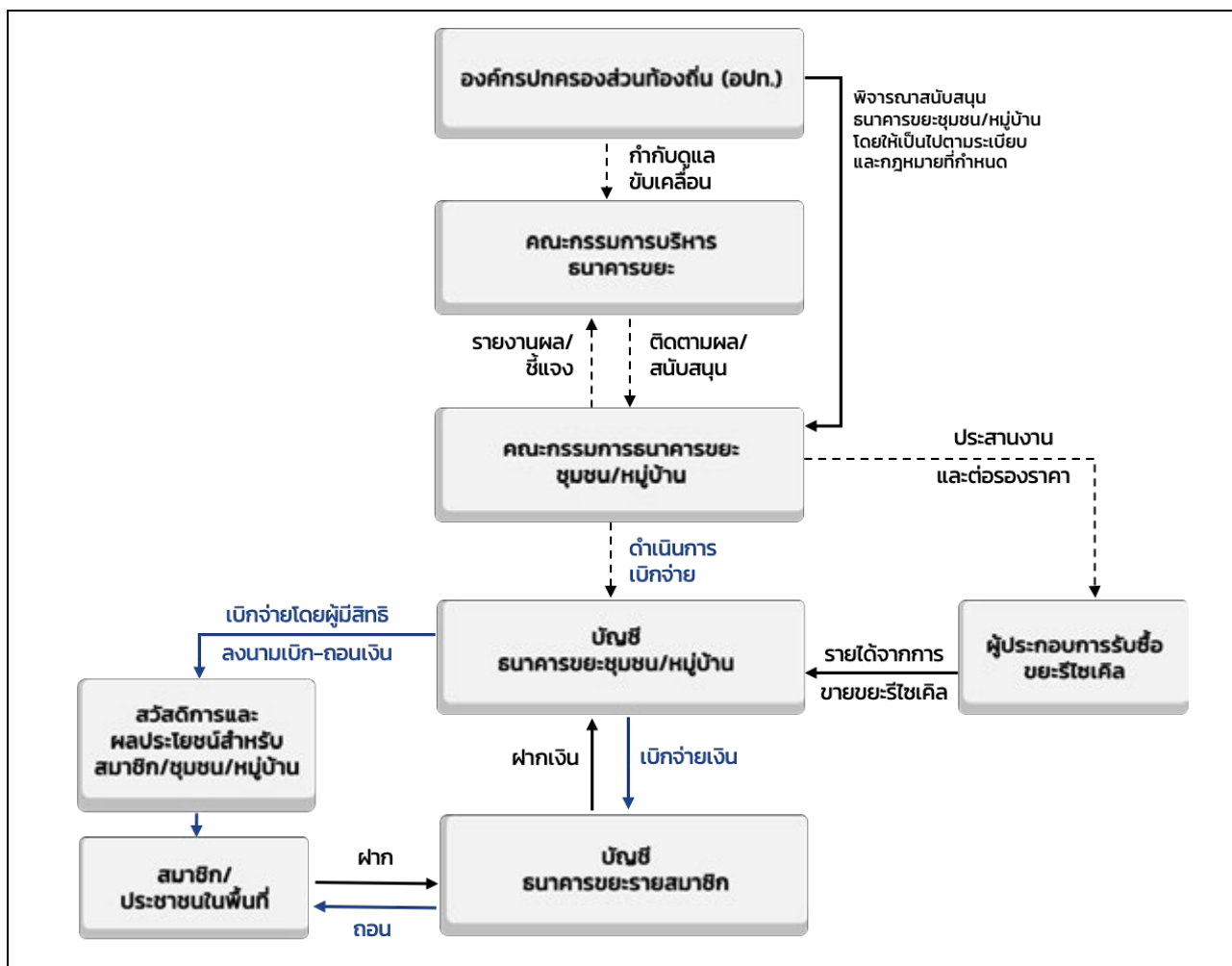
การประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางออนไลน์และโซเชียลมีเดียเป็นสิ่งสำคัญและได้รับความนิยมในปัจจุบัน เพราะมีความสะดวกสบาย รวดเร็วเข้าถึงทุกครัวเรือน และสามารถทำได้อย่างต่อเนื่อง เช่น ไลน์หมู่บ้าน/

ครัวเรือน เพชู้คหมู่บ้าน/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เว็บไซต์ เป็นต้น โดยมุ่งเน้นการสร้างความร่วมมือ การสร้างความรู้ ความเข้าใจการคัดแยกขยะรีไซเคิล ตลอดจนการชี้แจงวันที่มีการดำเนินธนาคารขยะ ของชุมชน ราคาการรับซื้อขยะรีไซเคิล และสวัสดิการที่ได้รับในแต่ละระยะการดำเนินงาน

5. การบริหารจัดการการเงิน รายรับ-รายจ่ายจากการจำหน่ายขยะรีไซเคิล

การบริหารจัดการการเงิน เป็นส่วนสำคัญที่จำเป็นต้องมีการดำเนินงานที่โปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ โดยต้องมีการกำหนดรูปแบบการบริหารจัดการรายได้ที่เกิดจากการดำเนินธนาคารขยะ รวมถึงมีการจัดการเงิน รายรับ-รายจ่ายจากการจำหน่ายขยะรีไซเคิล ทั้งในระยะก่อนการจัดตั้งธนาคารขยะและระยะดำเนินโครงการฯ ที่ชัดเจน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

รูปที่ 3 ผังโครงสร้างการบริหารจัดการเงินของธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน
ภายใต้การกำกับดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(1) รายได้ที่เกิดจากการดำเนินงานของธนาคารขยะ

- รายได้ที่มอบให้แก่สมาชิก คือ รายได้ที่เกิดจากการจำหน่ายขยะรีไซเคิลที่สมาชิคนำฝากร่วมกับธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน ซึ่งทางคณะกรรมการธนาคารขยะฯ จะดำเนินการนำฝากเป็นเงินออมไว้ในสมุดบัญชีธนาคารขยะรายสมาชิก โดยการดำเนินงานธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน ภายใต้การกำกับดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มุ่งเน้นการส่งเสริมให้สมาชิกมีการออมเงินในบัญชีเพื่อการจัดสรรสวัสดิการสังคมให้แก่สมาชิกและชุมชน โดยรายได้ที่เกิดจากการขายขยะรีไซเคิลของสมาชิกที่ทำการฝากไว้ในบัญชีสมาชิก เมื่อมียอดเงินฝากตามกำหนด สมาชิกจะได้รับสิทธิสวัสดิการและผลประโยชน์อื่น ๆ โดยเงินฝากของสมาชิกส่วนนี้จะถูกนำไปจัดสรรสวัสดิการตามเงื่อนไขของข้อกำหนดหรือข้อตกลงที่กำหนดไว้ในระเบียบของธนาคารขยะฯ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนและสังคม
- รายได้ส่วนต่างที่เกิดจากการดำเนินงานธนาคารขยะฯ คือ รายได้ที่เกิดจากการจำหน่ายขยะรีไซเคิลในราคาเต็มให้แก่ผู้ประกอบการรับซื้อขยะรีไซเคิล ซึ่งคณะกรรมการธนาคารขยะฯ และสมาชิกอาจมีการพิจารณาข้อตกลงในการซื้อ-ขายขยะรีไซเคิลในระเบียบของธนาคารขยะ โดยอาจมีการเก็บรายได้ส่วนต่างจากการขายขยะรีไซเคิล ยกตัวอย่างเช่น รายได้ไม่เกิน 5% ของการขาย คณะกรรมการธนาคารขยะฯ จะสามารถนำมาเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของธนาคารขยะได้ เช่น ค่าขนส่ง ค่าวัสดุ-อุปกรณ์ เป็นต้น โดยยอดเงินส่วนที่เหลือจะถูกนำไปจัดสรรสวัสดิการให้แก่สมาชิกตามระเบียบของธนาคารขยะ โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือ คณะกรรมการบริหารธนาคารขยะฯ เป็นผู้ตรวจสอบดูแลความโปร่งใสของการบริหารจัดการการเงินเพื่อให้ธนาคารขยะฯ สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้การพิจารณาเรื่องรายได้ส่วนต่างขึ้นอยู่กับบริบทและการตกลงในแต่ละพื้นที่/รายการ ซึ่งในบางพื้นที่ไม่มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการก็อาจไม่มีการเก็บรายได้ส่วนต่างจากการดำเนินงานธนาคารขยะฯ

(2) การจัดการการเงิน รายรับ-รายจ่ายจากการจำหน่ายขยะรีไซเคิล

ระยะเตรียมการก่อนการจัดตั้งธนาคารขยะ

- 1) คณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน ดำเนินการเปิดบัญชีธนาคารขยะ ในนาม “ธนาคารขยะ..... (ระบุชื่อ ชุมชน/หมู่บ้าน) ” เพื่อให้การดำเนินงานมีโปร่งใส การเบิก-ถอนบัญชีธนาคารขยะของชุมชน/หมู่บ้าน อาจพิจารณาให้ผู้มีสิทธิลงนามเบิก-ถอนเงิน ประกอบด้วยผู้แทนจากคณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้านอย่างน้อย 2 ท่าน และ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจพิจารณามอบหมายให้ผู้แทน

- คณะกรรมการบริหารธนาคารขยะ อย่างน้อย 1 ท่าน เป็นผู้มีสิทธิลงนามนามเบิก-ถอนเงินธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน เพื่อใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานด้วย
- 2) คณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน มีการบริหารจัดการรายรับ-รายจ่ายธนาคารขยะ ภายใต้การกำกับดูแลและสนับสนุนของ องค์รปกครองส่วนท้องถิ่น หรือคณะกรรมการบริหารธนาคารขยะ โดยมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ชัดเจน โปร่งใสและตรวจสอบได้ อาทิเช่น
- ประธานคณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน รับผิดชอบการดำเนินงานในภาพรวมของธนาคารขยะโดยต้องควบคุมดูแลการทำงานของคณะทำงานฝ่ายต่าง ๆ รวมทั้งคณะทำงานฝ่ายการเงินละบัญชี
  - ขณะที่มีการดำเนินการซื้อ-ขายขยะรีไซเคิล เจ้าหน้าที่คิดเงินรับผิดชอบเทียบราคาที่กำหนดและคิดจำนวนเงินของสินค้าที่สมาชิกนำมาขายพร้อมกับรับผิดชอบการฝาก-ถอนเงินของสมาชิก
  - เจ้าหน้าที่บัญชีรับผิดชอบเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเงิน เช่น สรุปรายยอดเงินฝากของสมาชิก สรุปรายยอดรายรับ-รายจ่ายของธนาคารขยะและบันทึกรายละเอียดและยอดคงเหลือของสินค้าตามประเภท
  - คณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน มีการเตรียมการเพื่อจัดทำรายงานชี้แจงการบริหารการเงิน ยอดบัญชีรายเดือน/รายปี เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการบริหารธนาคารขยะ เป็นระยะ

ระยะดำเนินการธนาคารขยะ

- 1) องค์รปกครองส่วนท้องถิ่น อาจพิจารณาสนับสนุนการดำเนินงานธนาคารขยะให้แก่คณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน โดยพิจารณาถึงความเหมาะสมเพื่อให้สอดคล้องกับระเบียบกฎหมายที่กำหนดเป็นรายกรณี โดยอาจพิจารณากิจกรรมการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตามภารกิจที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์รปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายแก่องค์รภาคประชาชน ดังแนวทางต่อไปนี้
- องค์รปกครองส่วนท้องถิ่น อาจพิจารณาสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการฝึกอบรมสร้างความรู้ความเข้าใจในการคัดแยกขยะในชุมชนหรือหมู่บ้าน ให้แก่คณะกรรมการชุมชน/คณะกรรมการหมู่บ้าน ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยเงินอุดหนุนขององค์รปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2559 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
  - องค์รปกครองส่วนท้องถิ่น อาจพิจารณาสนับสนุนการดำเนินงานของ ออถ. หรือขับเคลื่อนการดำเนินงานผ่านธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก พ.ศ. 2561

- คณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน ที่ได้จัดตั้งขึ้นตามหนังสือสั่งการของกระทรวงมหาดไทย สามารถรับเงินอุดหนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยเงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2559 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
  - การขอรับการสนับสนุนเงินทุนในการดำเนินการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน โดยการขับเคลื่อนของคณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน สามารถขอรับเงินสนับสนุนจากหน่วยงานภาคีเครือข่าย กองทุนต่าง ๆ ในพื้นที่ได้
- 2) รายได้จากการขายขยะรีไซเคิลของสมาชิกทั้งหมดจะเข้าในบัญชีของ “ธนาคารขยะ..... (ระบุชื่อ ชุมชน/หมู่บ้าน) ” ก่อนที่จะเบิกจ่ายหรือจัดสรรสวัสดิการให้กับบัญชีของสมาชิกตามระเบียบการบริหารจัดการธนาคารขยะ
  - 3) การนำฝากขยะรีไซเคิลกับธนาคารขยะจะต้องได้รับผลตอบแทนที่เหมาะสม (ผลตอบแทนที่มาจาก การซื้อ-ขายขยะรีไซเคิล คณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน ควรมีการตรวจสอบราคากลางในการรับซื้อขยะรีไซเคิลของผู้ประกอบการในพื้นที่มากกว่า 2 ราย หรือมีราคารับซื้อไม่น้อยกว่า ราคากลางของตลาด) โดยมีการประกันราคารับซื้อจากผู้ประกอบการรับซื้อขยะรีไซเคิล ซึ่งคณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน จะเป็นผู้ต่อรองราคาจำหน่ายขยะรีไซเคิลแต่ละชนิดกับผู้ประกอบการโดยตรง รวมถึงมีการประกาศราคารับซื้อขยะรีไซเคิลจากสมาชิกทุกครั้งที่มีการดำเนินธนาคารขยะฯ
  - 4) คณะทำงานธนาคารขยะฯ จำเป็นต้องต่อรองราคาจำหน่ายขยะรีไซเคิลกับผู้ประกอบการรับซื้อขยะรีไซเคิล โดยธนาคารขยะฯ สามารถมีรายได้จากส่วนต่างของราคารับซื้อจากสมาชิก และราคาจำหน่ายให้กับผู้ประกอบการรับซื้อขยะรีไซเคิล ซึ่งเงินส่วนต่างนี้ธนาคารขยะสามารถนำไปใช้เป็นค่าใช้จ่ายดำเนินงานธนาคารขยะฯ และเป็นสวัสดิการสำหรับสมาชิก รวมถึงสวัสดิการสำหรับชุมชน/หมู่บ้านต่อไป
  - 5) จัดทำรายงานชี้แจงการบริหารการเงิน ยอดบัญชีรายเดือน/รายปี เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการบริหารธนาคารขยะ เป็นระยะ (อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง) และประชาสัมพันธ์ให้แก่สมาชิกรับทราบเป็นระยะ (อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง)

6. แนวทางการกำหนดรูปแบบผลประโยชน์และสวัสดิการสำหรับธนาคารขยะ

การดำเนินการธนาคารขยะ มุ่งเน้นให้เกิดการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ในการส่งเสริมการคัดแยกขยะรีไซเคิลในระดับครัวเรือน โดยมีแรงจูงใจเป็นผลประโยชน์และสวัสดิการสังคม ซึ่งประกอบไปด้วยผลประโยชน์

และสวัสดิการสังคมที่มอบให้แก่สมาชิกและผลประโยชน์และสวัสดิการสังคมสำหรับชุมชน/หมู่บ้าน การกำหนดรูปแบบมีหลากหลายประเภทขึ้นอยู่กับความต้องการของสมาชิกในพื้นที่นั้น ๆ โดยหลังจากประชุมชี้แจง รับฟังความคิดเห็นประชาชนในพื้นที่แล้ว คณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน รายหมู่บ้าน สามารถกำหนดและออกระเบียบการจัดสรรสวัสดิการสังคมและผลประโยชน์ อื่น ๆ ให้แก่สมาชิกและชุมชน/หมู่บ้านได้ โดยมีคณะกรรมการบริหารธนาคารขยะ กำกับดูแล และสนับสนุน อาทิเช่น

(1) ผลประโยชน์และสวัสดิการสังคมสำหรับสมาชิก

สมาชิกธนาคารขยะจะได้รับผลประโยชน์ตามรูปแบบสวัสดิการที่ได้กำหนดผ่านการประชุมคณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ครัวเรือนเข้าร่วมเป็นสมาชิกและดำเนินการคัดแยกขยะรีไซเคิลอย่างต่อเนื่อง ยกตัวอย่างเช่น

☐ สวัสดิการขยะประกันชีวิต

เป็นการจัดสรรสวัสดิการในรูปแบบเงินประกันชีวิตที่สมาชิกจะได้รับการคุ้มครอง เมื่อนำขยะรีไซเคิลไปขายและฝากเป็นเงินออมในธนาคารขยะต่อเนื่องทุกเดือน โดยต้องมียอดสะสมตามที่ธนาคารกำหนดไว้จึงจะได้สิทธิคุ้มครอง เช่น มียอดฝากขายสะสมขั้นต่ำ โดยหักจากบัญชีเงินฝากของสมาชิกที่รับการคุ้มครองทั้งหมดตามยอดที่ตกลงไว้ ซึ่งเมื่อสมาชิกเสียชีวิตเงินประกันชีวิตจะถูกมอบให้แก่ผู้รับสิทธิประโยชน์ที่ระบุไว้ในใบสมัครสมาชิก

☐ สวัสดิการค่ารักษาพยาบาล

กรณีสมาชิกที่ได้รับการคุ้มครองนอนโรงพยาบาลจะได้รับเงินสวัสดิการโรงพยาบาล 50-100 บาทต่อคืน โดยหักธนาคารขยะของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาจัดสรรสวัสดิการในส่วนนี้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระเบียบ/ข้อตกลงของคณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน นั้น ๆ

☐ ทางเลือกสวัสดิการและผลประโยชน์อื่น ๆ

การจัดสวัสดิการสังคมและผลประโยชน์อื่น ๆ ให้ผู้เข้าร่วมเป็นสมาชิกธนาคารขยะ โดยมุ่งเน้นให้เกิดแรงจูงใจให้ประชาชนสมัครเข้าร่วมเป็นสมาชิกเพิ่มขึ้นและกระตุ้นให้สมาชิกนำขยะรีไซเคิลมาฝากอย่างต่อเนื่อง เช่น การจัดกิจกรรมขยะชิงโชคประจำปี การจัดกิจกรรมประกวดการสร้างนวัตกรรมจากขยะรีไซเคิล เป็นต้น โดยอาจพิจารณาหักส่วนต่างของรายได้จากการขายขยะรีไซเคิลของธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน จากบัญชีธนาคารขยะชุมชน/บ้าน มาจัดสรรสวัสดิการในส่วนนี้

(2) ผลประโยชน์และสวัสดิการสังคมสำหรับชุมชน/หมู่บ้าน

เป็นสวัสดิการทางเลือกในการสรรจัดผลประโยชน์ในระดับชุมชน/หมู่บ้าน/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรูปแบบสวัสดิการจะถูกกำหนดผ่านการประชุมเพื่อใช้จ่ายในกิจกรรมสาธารณะโดยผ่านคณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน ซึ่งมาจากการรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก/ประชาชนในพื้นที่ โดยหักจากบัญชีธนาคารขยะของชุมชน/หมู่บ้าน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึง และได้ประโยชน์ร่วมกัน ได้แก่

- ▣ การจัดซื้ออุปกรณ์เพื่อสาธารณประโยชน์ เช่น การจัดซื้อเครื่องมือแพทย์ ถังออกซิเจนเพื่อผู้ป่วยติดเตียง การจัดซื้ออุปกรณ์การศึกษา การสอน การเรียน การกีฬาให้กับประชาชนในพื้นที่ เป็นต้น
- ▣ การพัฒนาพื้นที่ส่วนกลางของชุมชน เช่น การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน สวนสาธารณะ พื้นที่พักผ่อนหย่อนใจ ลานออกกำลังกายชุมชน เป็นต้น
- ▣ การส่งเสริมกิจกรรมชุมชน เช่น การจัดกิจกรรมทำบุญประจำปี การจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น การจัดกิจกรรมส่งเสริมการบริหารจัดการขยะที่ยั่งยืน เป็นต้น

7. แนวทางการบริหารจัดการสวัสดิการให้กับสมาชิกธนาคารขยะและประชาชนในพื้นที่

การบริหารจัดการผลประโยชน์และสวัสดิการให้กับสมาชิกธนาคารขยะ จำเป็นต้องมีการออกระเบียบธนาคารขยะและการดำเนินงานที่ชัดเจน เพื่อให้เป็นแนวปฏิบัติเดียวกันในแต่ละพื้นที่ โดยมีตัวอย่างรายละเอียดของการจัดการสวัสดิการสำหรับสมาชิกและสวัสดิการสำหรับชุมชน/หมู่บ้าน ดังนี้

(1) ผลประโยชน์และสวัสดิการสังคมสำหรับสมาชิก

- ▣ การบริหารจัดการสวัสดิการขยะประกันชีวิต

สวัสดิการขยะประกันชีวิตเป็นรูปแบบสวัสดิการที่นิยมดำเนินการควบคู่กับการจัดการขยะรีไซเคิล ยกตัวอย่างการดำเนินงานที่สำเร็จ อาทิเช่น องค์การบริหารส่วนตำบลโก่งธนู อ.เมืองลพบุรี จ.ลพบุรี และองค์การบริหารส่วนตำบลหัวไทร อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีรายละเอียดการบริหารจัดการ ดังนี้

1) การรับสิทธิการคุ้มครองสวัสดิการขยะประกันชีวิต

สมาชิกจะได้รับสิทธิการคุ้มครองเมื่อนำขยะรีไซเคิลไปขายและฝากเป็นเงินออมในธนาคารขยะต่อเนื่อง โดยมียอดสะสมตามที่ธนาคารขยะกำหนดไว้จึงจะได้สิทธิคุ้มครอง โดยเห็นตามความสมควร

หรือตามข้อตกลงของสมาชิกและคณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน ที่ได้มีการกำหนดไว้ อาทิเช่น มียอดฝากขายสะสมขั้นต่ำเป็นจำนวน 50-300 บาท

2) การจ่ายเงินชยะประกันชีวิต

กรณีที่สมาชิกเสียชีวิต เงินประกันชีวิตจะถูกหักจากบัญชีเงินฝากของสมาชิกที่รับการคุ้มครองทั้งหมดตามยอดที่ตกลงไว้ (รายละเอียด 30-50 บาท) อาทิเช่น มีจำนวนสมาชิกที่ได้รับความคุ้มครองทั้งหมด 1,000 คน คุณจำนวนเงินที่หักจากบัญชีเงินฝากสมาชิกตามข้อตกลงไว้ รายละเอียด 30 บาท จำนวนเงินประกันชีวิตที่จะได้รับคือ 30,000 บาท

3) การถอนเงินประกันชีวิต

สมาชิกทุกรายต้องยินยอมและอนุญาตให้คณะทำงานฝ่ายบัญชีและการเงินหรือผู้ที่รับมอบหมายดำเนินการหักบัญชีเงินฝาก เพื่อจ่ายให้แก่ผู้รับสิทธิประโยชน์ตามที่ระบุไว้ในใบสมัครสมาชิก โดยการขอรับเงินค่าสวัสดิการ “เงินประกันชีวิต” ธนาคารขยะ จะต้องยื่นเอกสารประกอบ ดังนี้

- คำร้องขอรับเงินค่าสวัสดิการ “เงินประกันชีวิต”
- ใบมรณะบัตรของสมาชิกที่เสียชีวิต
- สำเนาบัตรประจำตัวผู้ยื่นคำขอ
- สำเนาบัตรประจำตัวของสมาชิกที่เสียชีวิต
- สำเนาทะเบียนบ้านของสมาชิกผู้เสียชีวิตที่อาศัยอยู่
- สำเนาทะเบียนบ้านของผู้ยื่นคำขอ

โดยการเบิกจ่ายต้องผ่านคณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน โดยผู้มีสิทธิลงนามเบิก-ถอนเงิน ควรประกอบด้วยผู้แทนจากคณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้านอย่างน้อย 2 ท่าน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจพิจารณามอบหมายให้ผู้แทนคณะกรรมการบริหารธนาคารขยะอย่างน้อย 1 ท่าน เป็นผู้มีสิทธิลงนามนามเบิก-ถอนเงินธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน เพื่อใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานด้วย หลังจากนั้นคณะทำงานฝ่ายบัญชีและการเงินหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจะดำเนินการเบิกเงินจากบัญชีสมาชิกทุกคน เพื่อจ่ายให้แก่ทายาทของผู้เสียชีวิตภายใน 3 วันทำการนับจากวันที่แจ้ง โดยจำเป็นต้องมีการรายงานการเบิก-จ่ายเงินจากบัญชีธนาคารขยะฯ แก่คณะกรรมการบริหารธนาคารขยะประจำทุกเดือนและรายปีงบประมาณ เพื่อความโปร่งใสในการดำเนินงาน

๘ การบริหารจัดการสวัสดิการการรักษาพยาบาล

1) การรับสิทธิสวัสดิการการรักษาพยาบาล

สมาชิกจะได้รับสิทธิการรักษาพยาบาล เมื่อนำขยะรีไซเคิลไปขายและฝากเป็นเงินออมกับธนาคารขยะฯ ต่อเนื่องทุกเดือน โดยต้องมียอดสะสมตามที่ธนาคารขยะฯ กำหนดไว้จึงจะได้สิทธิ โดยเห็นตามความสมควรหรือตามข้อตกลงของสมาชิกและคณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน ที่ได้กำหนดไว้ อาทิเช่น มียอดฝากขายสะสมขั้นต่ำเป็นจำนวน 300 บาท ขึ้นไป

2) การจ่ายเงินการรักษาพยาบาล

กรณีสมาชิกที่ได้รับการคุ้มครองนอนโรงพยาบาลจะได้รับเงินสวัสดิการโรงพยาบาลตามข้อตกลง อาทิเช่น 100 บาทต่อคืน โดยหักจากบัญชีธนาคารขยะชุมชนหรือหมู่บ้าน มาจัดสรรสวัสดิการในส่วนนี้

3) การถอนการรักษาพยาบาล

สวัสดิการการรักษาพยาบาล จะถูกหักจากบัญชีธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน โดยผู้มีสิทธิลงนามเบิก-ถอนเงินควรประกอบด้วยผู้แทนจากคณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้านอย่างน้อย 2 ท่าน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจพิจารณามอบหมายให้ผู้แทนคณะกรรมการบริหารธนาคารขยะอย่างน้อย 1 ท่าน เป็นผู้มีสิทธิลงนามเบิก-ถอนเงินธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน เพื่อใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานด้วย โดยการขอรับเงินค่าสวัสดิการ “สวัสดิการการรักษาพยาบาล” ธนาคารขยะจะต้องยื่นเอกสารประกอบ ดังนี้

(3.1) คำร้องขอรับเงินค่าสวัสดิการ “การรักษาพยาบาล”

(3.2) ใบเสร็จรับเงินจากสถานพยาบาล อย่างน้อยต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้

- ชื่อ นามสกุล ของผู้มีสิทธิเบิก
- วัน เดือน ปี ที่รับเงิน
- รายการแสดงการรับเงิน ระบุว่าเป็นการรักษาพยาบาลในกรณีไหนนอนโรงพยาบาล
- จำนวนเงินทั้งตัวเลขและตัวอักษร
- ลายมือชื่อของผู้รับเงิน

(3.3) สำเนาบัตรประจำตัวผู้ยื่นคำขอ

โดยจำเป็นต้องมีการรายงานการเบิก-จ่ายเงินจากบัญชีธนาคารขยะของชุมชนหรือหมู่บ้าน แก่คณะกรรมการบริหารธนาคารขยะ ประจำทุกเดือนและรายปีงบประมาณ เพื่อความโปร่งใสในการดำเนินงาน

☐ ทางเลือกสวัสดิการและผลประโยชน์ทางสังคมอื่น ๆ

1) การรับสิทธิประโยชน์ทางสังคมอื่น ๆ

โดยสมาชิกธนาคารขยะทุกคนที่มียอดสะสมและมีการนำขยะรีไซเคิลมาฝากอย่างต่อเนื่องตามที่ธนาคารขยะฯ กำหนด จะได้รับสิทธิประโยชน์อื่น ๆ เช่น ได้รับสิทธิเข้าร่วมการจัดกิจกรรมขยะชิงโชคประจำปี การจัดกิจกรรมประกวดการสร้างนวัตกรรมจากขยะรีไซเคิล เป็นต้น ทั้งนี้ขึ้นกับการพิจารณาการจัดสรรผลประโยชน์ทางสังคมอื่น ๆ ในแต่ละพื้นที่เป็นรายกรณี โดยมุ่งเน้นกิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและสมาชิกในพื้นที่ โดยให้เป็นไปตามระเบียบธนาคารขยะและวัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน

2) การถอนเงินเพื่อนำมาใช้สิทธิประโยชน์ทางสังคมอื่น ๆ แก่สมาชิก

โดยการเบิกจ่ายต้องผ่านคณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน โดยผู้มีสิทธิลงนามเบิก-ถอนเงินควรประกอบด้วยผู้แทนจากคณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้านอย่างน้อย 2 ท่าน และ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อาจพิจารณาอบหมายให้ผู้แทนคณะกรรมการบริหารธนาคารขยะอย่างน้อย 1 ท่าน เป็นผู้มีสิทธิลงนามนามเบิก-ถอนเงินธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน เพื่อใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานด้วย หลังจากนั้นคณะทำงานฝ่ายบัญชีและการเงินหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจะดำเนินการเบิกเงินจากบัญชีธนาคารขยะของชุมชนหรือหมู่บ้าน เพื่อนำมาดำเนินการให้สิทธิประโยชน์ทางสังคม อื่น ๆ ให้แก่สมาชิกประจำปี โดยจำเป็นต้องมีการรายงานการเบิก-จ่ายเงินจากบัญชีธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน แก่คณะกรรมการบริหารธนาคารขยะ ประจำทุกเดือน และรายปีงบประมาณ เพื่อความโปร่งใสในการดำเนินงาน

(2) ผลประโยชน์และสวัสดิการสังคมสำหรับชุมชน/หมู่บ้าน

1) การกำหนดรูปแบบสวัสดิการสังคมสำหรับชุมชน/หมู่บ้าน

คณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน ทำการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในหมู่บ้าน และนำมาชี้แจงเพื่อกำหนดเป็นสวัสดิการระดับชุมชน/หมู่บ้านนั้น ๆ ผ่านการพิจารณาความเหมาะสมของคณะกรรมการบริหารธนาคารขยะ เพื่อใช้จ่ายในกิจกรรมสาธารณะระดับชุมชน/หมู่บ้าน

2) การเบิก-จ่ายเงินสวัสดิการชุมชน/หมู่บ้าน

การจัดสรรผลประโยชน์และสวัสดิการในระดับชุมชน/หมู่บ้าน จะดำเนินการหักเงินจากบัญชีธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน โดยผู้มีสิทธิลงนามเบิก-ถอนเงินควรประกอบด้วยผู้แทนจากคณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้านอย่างน้อย 2 ท่าน และ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อาจพิจารณาอบหมายให้ผู้แทนคณะกรรมการบริหารธนาคารขยะ อย่างน้อย 1 ท่าน เป็นผู้มีสิทธิลงนามนามเบิก-ถอนเงินธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน เพื่อใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานด้วย โดยจำเป็นต้องมีการรายงานการเบิก-จ่ายเงินจากบัญชีธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน

คณะกรรมการบริหารธนาคารขยะ ประจำทุกเดือนและรายปีงบประมาณ เพื่อความโปร่งใสในการดำเนินงาน

8. แผนงานและแนวทางขับเคลื่อนการดำเนินงานธนาคารขยะ

ลำดับ	ขั้นตอน	ระยะที่ 1	ระยะที่ 2	ระยะที่ 3	ผู้รับผิดชอบ
		1-20 วัน	21-40 วัน	41-60 วัน	
1.	การเตรียมความพร้อม				อปท.
1.1	สำรวจข้อมูลขยะมูลฝอยระดับครัวเรือน การจัดการขยะมูลฝอย การคัดแยกขยะมูลฝอย และขยะรีไซเคิล ในระดับครัวเรือน ผู้ประกอบการรับซื้อขยะรีไซเคิลในพื้นที่ พร้อมทั้งจัดทำฐานข้อมูล				
1.2	ประชุมรับฟังความคิดเห็นการดำเนินธนาคารขยะ (Recycle Waste Bank) โดยอาจมีการจัดทำธรรมนูญชุมชน/หมู่บ้าน เพื่อส่งเสริมการคัดแยกขยะที่ต้นทาง				
2.	การจัดตั้งคณะกรรมการบริหารธนาคารขยะ คณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน ... (รายหมู่บ้าน) และคณะทำงานธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน				อปท. คณะกรรมการฯ คณะทำงานฯ
2.1	จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารธนาคารขยะ และคณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน ... (รายหมู่บ้าน) ที่มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานอย่างชัดเจน โดยคณะกรรมการบริหารธนาคารขยะ แต่งตั้งโดย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีนายก อบต./เทศบาล เป็นประธานกรรมการ มีบทบาททำหน้าที่ในการกำกับดูแลสนับสนุน และขับเคลื่อนการดำเนินงานธนาคารขยะในระดับชุมชน/หมู่บ้าน ให้แก่คณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้านและคณะทำงานฯ ซึ่งคัดเลือกจากตัวแทนชุมชน/หมู่บ้าน เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในพื้นที่				
2.2	ประชุมคณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน และผู้เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการในประเด็นต่าง ๆ - แต่งตั้งคณะทำงานธนาคารขยะในระดับชุมชน/หมู่บ้าน ฝ่ายงานต่าง ๆ - สำรวจผู้ประกอบการรับซื้อในชุมชน ราคา ประเภทของขยะรีไซเคิลที่รับซื้อ - ประสานงานผู้รับซื้อให้เข้าร่วมธนาคารขยะในราคาที่เหมาะสม - กำหนดระยะเวลาที่เข้ารับซื้อตามความเหมาะสม - กำหนดสถานที่ดำเนินงานธนาคารขยะที่เหมาะสม และเพียงพอต่อปริมาณขยะรีไซเคิล				

ลำดับ	ขั้นตอน	ระยะที่ 1	ระยะที่ 2	ระยะที่ 3	ผู้รับผิดชอบ
		1-20 วัน	21-40 วัน	41-60 วัน	
3.	การจัดทำระเบียบธนาคารขยะ (Recyclable Waste Bank)				คณะกรรมการฯ คณะทำงานฯ ชุมชน
3.1	คณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน จัดทำร่างระเบียบธนาคารขยะฯ โดยสามารถเสนอให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการออกระเบียบ หลักเกณฑ์ และอำนาจหน้าที่การบริหาร คณะทำงานฯ และฝ่ายงานต่าง ๆ เพื่อรับผิดชอบการดำเนินงาน เช่น การรับสมัคร การรับซื้อขยะ การประชาสัมพันธ์ การทำบัญชี เป็นต้น โดยมีคณะกรรมการบริหารธนาคารขยะ เป็นที่ปรึกษาและสนับสนุนการดำเนินงาน ประกอบด้วย - คุณสมบัติของสมาชิกธนาคารขยะ และใบสมัครสมาชิก - การจัดทำบัญชี ซื้อ-ขาย ขยะรีไซเคิล ประกาศราคาการรับซื้อขาย - แนวทางการจัดสวัสดิการสังคมให้กับสมาชิกและชุมชน/หมู่บ้าน เช่น ขยะประกันชีวิต ค่ารักษาพยาบาล ผลประโยชน์อื่น ๆ เป็นต้น - รายละเอียดผู้ประกอบการรับซื้อขยะรีไซเคิลในชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง - วันและระยะเวลาการดำเนินงานธนาคารขยะ และการรับซื้อขยะรีไซเคิลกับผู้ประกอบการ				
3.2	ประกาศระเบียบธนาคารขยะ พร้อมทั้งจัดตั้งธนาคารขยะอย่างเป็นรูปธรรม				
4.	การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเพื่อสร้างการรับรู้การดำเนินธนาคารขยะกับชุมชน				คณะกรรมการฯ คณะทำงานฯ อกล.
4.1	จัดตั้งทีมปฏิบัติการฯ ระหว่างคณะกรรมการฯ และอาสาสมัครท้องถิ่นรักโลก (อกล.) ในพื้นที่ เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ ความเข้าใจในการคัดแยกขยะรีไซเคิลเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมและความน่าสนใจของการเป็นสมาชิก				
4.2	จัดทำสื่อและประชาสัมพันธ์ธนาคารขยะ ผ่านสื่อต่าง ๆ ในพื้นที่ เช่น ป้ายประชาสัมพันธ์ วิทยุกระจายเสียง สื่อทางออนไลน์ (ไลน์หมู่บ้าน เว็บไซต์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เฟซบุ๊กหมู่บ้าน) เป็นต้น				

ลำดับ	ขั้นตอน	ระยะที่ 1	ระยะที่ 2	ระยะที่ 3	ผู้รับผิดชอบ
		1-20 วัน	21-40 วัน	41-60 วัน	
5.	การขับเคลื่อนโครงการฯ				คณะกรรมการฯ คณะทำงานฯ ออกล. ชุมชน
5.1	เปิดรับสมัครสมาชิกธนาคารขยะฯ โดยกำหนดวัน-เวลา และสถานที่ที่เหมาะสม พร้อมทั้งประกาศการรายละเอียดให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบโดยทั่วกัน				
5.2	ประชุมทำความเข้าใจ สร้างองค์ความรู้ในการคัดแยกขยะรีไซเคิล ขยะที่ขายได้-ขายไม่ได้ และแจ้งกำหนดราคาซื้อขายให้แก่สมาชิกทราบโดยทั่วกัน				
6.	ดำเนินการธนาคารขยะ (Recyclable Waste Bank)				ทุกภาคส่วน
7.	รายงานผลการดำเนินธนาคารขยะ (Recyclable Waste Bank)				อปท. คณะกรรมการฯ คณะทำงานฯ

ภาคผนวก ก.

ตัวอย่าง ระเบียบและประกาศที่เกี่ยวข้องกับการบริหารธนาคารขยะ

(ตัวอย่าง)

ระเบียบธนาคารขยะ

พ.ศ. ....

เพื่อให้การดำเนินงานธนาคารขยะ ..... (ชื่อ ชุมชน/หมู่บ้าน) ภายใต้การกำกับดูแล และสนับสนุนโดย
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น..... (ชื่อ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) เป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีการ
บริหารงานที่ชัดเจน โปร่งใสและเป็นธรรม ด้วยความร่วมมืออันดีของประชาชนในชุมชนในการลดปริมาณขยะ
คัดแยกขยะ และบริหารจัดการขยะที่ต้นทางอย่างมีประสิทธิภาพ จึงให้มีระเบียบของธนาคารขยะไว้ ดังนี้ต่อไป

หมวดที่ ๑ ข้อความทั่วไป

ข้อ ๑ ระเบียบนี้ เรียกว่า “ระเบียบธนาคารขยะ” พ.ศ. ....

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ประกาศ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“ธนาคารขยะ” หมายความว่า ธนาคารขยะหรือธนาคารขยะ (Recyclable Waste Bank) ที่ดำเนินงานโดยประชาชนและมี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้สนับสนุนและขับเคลื่อนการดำเนินงาน โดยรูปแบบการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมให้ภาคประชาชนมีการคัดแยกขยะรีไซเคิล โดยใช้หลักการของธนาคาร มาประยุกต์ใช้เพื่อให้สมาชิกนำขยะรีไซเคิลมาขายที่ธนาคาร โดยมีคณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน และคณะทำงานธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้านที่ได้รับการคัดเลือกมาดำเนินการคัดแยกและชั่งน้ำหนัก คำนวณ เป็นมูลค่าและบันทึกข้อมูลการขายลงสมุดคู่ฝาก โดยใช้ราคาที่คณะทำงานธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน ได้ประสานงานกับผู้ประกอบการรับซื้อขยะรีไซเคิลเป็นเกณฑ์ในการกำหนดราคา รายได้จากการดำเนินการ ธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน จะนำมาใช้เป็นทุนหมุนเวียนในการดำเนินการ และใช้ในส่งเสริมกิจกรรมและสวัสดิการ ของสมาชิกธนาคารขยะฯ ต่อไป

“คณะกรรมการบริหารธนาคารขยะ” หมายความว่า คณะกรรมการที่มาจากการแต่งตั้ง โดย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีนายก อบต./นายกเทศมนตรี เป็นประธานกรรมการ คณะผู้บริหาร องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ฝ่ายงานต่าง ๆ และประธานคณะกรรมการธนาคารขยะ(ชุมชน/หมู่บ้าน)/ผู้แทนจากชุมชน/หมู่บ้าน เป็นคณะกรรมการ มีบทบาทในการกำกับดูแล สนับสนุนและขับเคลื่อนการดำเนินงานธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน ให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป็นไปได้ด้วยความเรียบร้อย

“คณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน” หมายความว่า คณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน ... (รายหมู่บ้าน) ที่มาจากการคัดเลือกของชุมชนและครัวเรือน มีบทบาทในการขับเคลื่อนและบริหารจัดการขยะมูลฝอยในระดับชุมชนหรือหมู่บ้าน โดยมีคณะกรรมการบริหารธนาคารขยะ ทำหน้าที่สนับสนุนและกำกับดูแล

“คณะทำงานธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน” หมายความว่า บุคลากรที่ถูกคัดเลือกโดยประชาชน และแต่งตั้งโดยคณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน เพื่อดำเนินงานธนาคารขยะในฝ่ายงานต่าง ๆ ที่ได้กำหนดหน้าที่รับผิดชอบไว้อย่างชัดเจน

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน

“ประกันชีวิต” หมายความว่า การจ่ายเงินที่ได้จากการจำหน่ายขยะของธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้านให้แก่สมาชิก เมื่อสมาชิกนั้นถึงแก่กรรม ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อบังคับฉบับนี้

“ขยะ” หมายความว่า ขยะที่คัดแยกแล้วสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้ เช่น พลาสติก แก้ว กระดาษ โลหะ ฯลฯ

ข้อ ๔ วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งธนาคารขยะ

(๑) เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตและสร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อในการลดปริมาณขยะ

(๒) เพื่อส่งเสริมสนับสนุนและให้สมาชิกมีการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน

(๓) เพื่อลดปริมาณขยะ นำรายได้จากการจำหน่ายขยะของธนาคารขยะ

มาสร้างประโยชน์ให้แก่สมาชิก

(๔) เพื่อสร้างกระบวนการการมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และท้องถิ่น ในการบริหารจัดการขยะชุมชน

(๕).....

หมวดที่ ๒ โครงสร้างของธนาคารขยะ

ข้อ ๕ คณะกรรมการบริหารธนาคารขยะ

(๑)	ประธานกรรมการ
(๒)	รองประธานกรรมการ
(๓)	กรรมการ
(๔)	กรรมการ
(๕)	กรรมการ
(๖)	กรรมการ
(๗)	กรรมการ
(๘)	กรรมการ
(๙)	กรรมการ / เลขานุการ
(๑๐)	กรรมการ/ผู้ช่วยเลขานุการ

ข้อ ๖ ให้คณะกรรมการบริหารธนาคารขยะ..... (ชื่อ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)
มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (๑) กำหนดแผนและวางแนวทางในการดำเนินงานของธนาคารขยะ เพื่อกำหนดทิศทางและเป้าหมายในการดำเนินการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน
- (๒) สนับสนุนกิจกรรมการดำเนินงานธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน ให้สอดคล้องกับแนวทางของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (๓) ถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะและการบริหารจัดการขยะให้แก่ประชาชนในพื้นที่
- (๔) ให้คำปรึกษาการดำเนินงานและกิจกรรมของธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน
- (๕) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงให้เกิดความโปร่งใสและต่อเนื่อง

ข้อ ๗ ให้ประธานกรรมการรักษาการและดำเนินการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้ กรณีที่มีปัญหาที่จะต้องวินิจฉัย กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบนี้ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการฯ โดยถือมติเสียงข้างมาก คำวินิจฉัยของคณะกรรมการถือเป็นข้อยุติ หากการลงมติเสียงเท่ากันให้ประธานกรรมการบริหารเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

ข้อ ๘ คณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน ... (รายหมู่บ้าน)

(๑)	ที่ปรึกษา (ตัวแทนจากคณะกรรมการบริหารธนาคารขยะ)
(๒)	ประธานคณะกรรมการ
(๓)	รองประธานคณะกรรมการ
(๔)	คณะกรรมการ
(๕)	คณะกรรมการ
(๖)	คณะกรรมการ
(๗)	คณะกรรมการ
(๘)	คณะกรรมการ
(๙)	คณะกรรมการ
(๑๐)	คณะกรรมการ

ฯลฯ

ข้อ ๙ ด้วยคณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน ... (รายหมู่บ้าน) ได้จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินงานธนาคาร..... (ชื่อ ชุมชน/หมู่บ้าน) โดยมีวัตถุประสงค์ ให้ชุมชนและครัวเรือนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ จึงแต่งตั้งคณะทำงานธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน ดำเนินงานฝ่ายงานต่าง ๆ ดังนี้

(๑) คณะทำงานฝ่ายทะเบียนสมาชิกและบันทึกข้อมูล ประกอบด้วย

๑.	ประธานคณะทำงาน
๒.	คณะทำงาน
๓.	คณะทำงาน
๔.	คณะทำงานและเลขานุการ

หน้าที่ รับผิดชอบจัดหาสมาชิก รับสมัครสมาชิก จัดทำทะเบียนสมาชิกและบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้อง จัดทำแบบฟอร์มใบสมัครและสมุดฝาก ประสานงานกับสมาชิก แบ่งภาระหน้าที่ แบ่งตารางเวลาในการรับซื้อขยะตามหมู่บ้าน จัดทำระบบการนำฝากขยะอย่างชัดเจน อำนวยความสะดวกในการเดินทางนำขยะมาขายให้กับทางธนาคารขยะในพื้นที่มีข้อจำกัดด้านการเดินทาง

(๒) คณะทำงานฝ่ายการเงินละบัญชี ประกอบด้วย

๑.	ประธานคณะทำงาน
๒.	คณะทำงาน
๓.	คณะทำงาน
๔.	คณะทำงานและเลขานุการ

หน้าที่ รับผิดชอบเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเงิน รับเงิน เก็บรักษาเงิน จัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย สรุปยอดบัญชีรายรับ-รายจ่ายของธนาคาร โดยต้องบันทึกยอดทุกวันที่เปิดทำการ และตรวจสอบความถูกต้องของการบัญชีและการเงินของธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน

(๓) คณะทำงานฝ่ายจัดซื้อ/ฝ่ายขาย ประกอบด้วย

๑.	ประธานคณะทำงาน
๒.	คณะทำงาน
๓.	คณะทำงาน
๔.	คณะทำงานและเลขานุการ

หน้าที่ รับซื้อขยะ ประเมินราคา คัดแยกและจัดเก็บในสถานที่เก็บ บันทึกข้อมูลการซื้อขายตามราคาท้องตลาด ติดตามการเปลี่ยนแปลงราคาขยะรีไซเคิล ประสานผู้ประกอบการรับซื้อขยะรีไซเคิลและนำขยะไปขาย การติดต่อ และตกลงราคากับสถานรับซื้อขยะรีไซเคิลจากธนาคารขยะ ทั้งนี้ จะต้องสำรวจตรวจสอบราคาซื้อขายขยะแต่ละประเภทตามท้องตลาดอย่างสม่ำเสมอและกำหนดราคารับซื้อไว้เป็นมาตรฐาน

(๔) คณะทำงานฝ่ายประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วย

๑.	ประธานคณะทำงาน
๒.	คณะทำงาน
๓.	คณะทำงาน
๔.	คณะทำงานและเลขานุการ

หน้าที่ ประชาสัมพันธ์โครงการ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของธนาคารให้สมาชิกและผู้มีส่วนได้เสียทราบ สร้างการรับรู้และกระตุ้นให้ประชาชนลดปริมาณขยะและคัดแยกขยะที่ต้นทาง เผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานเครือข่าย เช่น โรงเรียนวัด โรงพยาบาล ฯลฯ

(๕) (คณะทำงานฝ่ายติดตามและประเมินผล ประกอบด้วย

๑.	ประธานคณะทำงาน
๒.	คณะทำงาน
๓.	คณะทำงาน
๔.	คณะทำงานและเลขานุการ

หน้าที่ ประธานสมาชิกธนาคารขยะ ติดตามประเมินผลการดำเนินงาน และชี้แจงข้อมูลข่าวสาร แก่สมาชิก สำนวความพึงพอใจของสมาชิก สรุปผลการดำเนินงานและรายงานผลให้ประธานคณะกรรมการ ธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน และคณะกรรมการบริหารธนาคารขยะ

ข้อ ๑๐ ให้คณะกรรมการบริหารธนาคารขยะ คณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน และคณะทำงานฯ ดังกล่าวมีหน้าที่ตามที่กำหนด ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบของธนาคารขยะ.....

หมวดที่ ๓ สมาชิกธนาคารขยะ

ข้อ ๑๑ ผู้มีสิทธิสมัครเป็นสมาชิกธนาคารขยะต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

(๑) มีชื่อในทะเบียนบ้านอยู่ในเขต.....น้อยกว่า ๑ ปี

(๒) กรณีที่ไม่มีชื่อในทะเบียนบ้านใน.....จะต้องพักอาศัยหรือปฏิบัติงานอยู่ในเขต ไม่น้อยกว่า ๑ ปี และให้บุคคลที่เชื่อถือได้ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น นายจ้าง ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น รับรอง

(๓) ผู้ที่ประสงค์จะสมัครเป็นสมาชิกให้ยื่นใบสมัครได้ที่.....

ข้อ ๑๒ คนทำงานฯ ดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครสมาชิก และประกาศให้ทราบทั่วกัน ซึ่งหากคณะกรรมการฯ ตรวจสอบพบว่าคุณสมบัติไม่ถูกต้อง สามารถตัดสิทธิได้ทันที

ข้อ ๑๓ สมาชิกธนาคารขยะมีสิทธิได้รับเงินประกันชีวิตจากธนาคารขยะโดยคำนวณจากจำนวนสมาชิกทั้งหมดที่สมัครเข้าเป็นสมาชิกแล้วไม่น้อยกว่า ๕ เดือน คูณด้วย ๔๐

หมวดที่ ๔ การดำเนินงาน

ข้อ ๑๔ สมาชิกต้องนำขยะแต่ละประเภทที่ทำการคัดแยกส่งธนาคารขยะติดต่อกันไม่น้อยกว่า ๕ เดือน และมีมูลค่าของขยะรวมกันแล้วไม่น้อยกว่า ๓๐๐ บาท จึงจะมีสิทธิรับเงินประกันชีวิต

ข้อ ๑๕ เมื่อสมาชิกมีสิทธิรับเงินประกันชีวิตตามข้อ ๑๐ แล้ว สมาชิกต้องส่งขยะให้ธนาคารขยะฯ ต่อไปเป็นประจำทุกเดือน หากไม่ส่งขยะในเดือนใด ให้สิทธิในการรับเงินประกันชีวิตยุติลง สำหรับเงินของสมาชิกผู้นั้นที่คงเหลืออยู่ในบัญชีให้หักเข้าธนาคาร ทั้งนี้ต้องไม่เกิน ๓๐๐ บาท

สมาชิกที่สิทธิในการรับเงินประกันชีวิตยุติลงตามวรรคหนึ่งหากประสงค์ จะมีสิทธิได้รับเงินประกันชีวิตต่อไป สมาชิกจะต้องส่งขยะให้กับธนาคารขยะติดต่อกันทุกเดือนไม่น้อยกว่า ๓ เดือน จึงจะมีสิทธิได้รับเงินประกันชีวิตเช่นเดิม ตั้งแต่วันที่สมาชิกนั้นได้กลับมาส่งขยะให้แก่ธนาคารขยะครบ ๓ เดือน

ข้อ ๑๖ การรักษาบัญชี

(๑) เงินในบัญชีสมาชิกธนาคารขยะต้องคงเหลือไว้ไม่น้อยกว่า ๓๐๐ บาท เพื่อจ่ายเป็นเงินประกันชีวิตแก่สมาชิก เมื่อสมาชิกผู้ใดเสียชีวิต สมาชิกที่ทุกคนได้รับสิทธิมีความยินยอมให้นำเงินจากบัญชีของสมาชิกทุกคน คนละ ๔๐ บาท ต่อสมาชิกผู้เสียชีวิตหนึ่งคน มอบให้แก่ทายาทของสมาชิกผู้เสียชีวิต

(๒) หลังจากสมาชิกได้รับสิทธิประกันชีวิตแล้ว ในทุก ๆ เดือนภายหลังจากที่นำขยะมาส่งให้ธนาคารขยะ สมาชิกสามารถถอนเงินจากบัญชีของตนได้ แต่จะต้องมีเงินเหลืออยู่ในบัญชีไม่น้อยกว่า ๓๐๐ บาท สมาชิกรายใดที่มีเงินในบัญชีน้อยกว่า ๓๐๐ บาท

คำร้อง

ข้อ ๑๗ สมาชิกผู้ใดประสงค์ลาออก ให้ยื่นคำร้องขอลาออกต่อประธานกรรมการ และให้มีผลนับตั้งแต่วันที่ยื่น

ข้อ ๑๘ สมาชิกผู้ใดประสงค์จะขอรับเงินประกันชีวิต จะต้องยื่นเอกสาร ดังนี้

- (๑) คำร้องขอรับเงินประกันชีวิต
- (๒) ใบมรณะบัตรของผู้เสียชีวิต
- (๓) สำเนาบัตรประจำตัวผู้ยื่นคำขอ
- (๔) สำเนาบัตรประจำตัวผู้เสียชีวิต
- (๕) สำเนาทะเบียนบ้านผู้เสียชีวิต
- (๖) สำเนาทะเบียนบ้านผู้ยื่นคำขอ

หมวดที่ ๕ การทำบัญชีและการตรวจสอบ

ข้อ ๑๙ ให้คณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน จัดทำรายงานยอดเงินในบัญชีธนาคารขยะรายเดือนและรายปีงบประมาณ โดยมีคณะกรรมการบริหารธนาคารขยะ กำกับดูแล รวมทั้งจัดทำสรุปผลการดำเนินงานให้คณะกรรมการบริหารธนาคารขยะ (อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง) และคณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน ต้องจัดให้มีระบบการตรวจสอบเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี และการพัสดุและต่อคณะกรรมการบริหารธนาคารขยะ และเปิดเผยให้สมาชิกทราบ (อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง) โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของสมาชิกด้วย คณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้านอาจพิจารณาแต่งตั้งคณะบุคคลที่เห็นสมควรเป็นผู้ตรวจสอบธนาคารขยะ เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบผลการบริหารจัดการธนาคารขยะของผู้ตรวจสอบธนาคารขยะด้วย

ข้อ ๒๐ ให้คณะกรรมการเปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ภายใต้ชื่อบัญชี “ธนาคารขยะ.....(ระบุชื่อ ชุมชน/หมู่บ้าน)” ไว้กับธนาคารของรัฐเพื่อรับเงินค่าจำหน่ายขยะ และเบิกจ่ายเงินประกันชีวิต เงินสวัสดิการสังคม และผลประโยชน์ อื่น ๆ

หมวด ๖ บทเฉพาะกาล

ข้อ ๒๑ ในวาระเริ่มแรกของธนาคารขยะให้จัดให้มีคณะกรรมการบริหารธนาคารขยะ โดยการเสนอชื่อในที่ประชุม

หมวด ๗ การแก้ไขข้อบังคับ

ข้อ ๒๒ ระเบียบธนาคารขยะอาจแก้ไขได้เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของธนาคารขยะ โดยให้กระทำในที่ประชุมใหญ่ของสมาชิก และเสนอขอแก้ไขโดยคณะกรรมการฯ มติในการแก้ไขให้ถือเสียงข้างมากของสมาชิกที่มาประชุม

ข้อ ๒๓ ให้ประธานคณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน เป็นผู้รักษาการตามข้อบังคับนี้

ประกาศ ณ วันที่ ..... เดือน..... พ.ศ. ....

ลงชื่อ.....

(นาย/นาง/นางสาว.....)

ประธานคณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน ....

(ตัวอย่าง)

คำสั่ง .....

ที่ ..... /.....

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารธนาคารขยะ

ด้วย ..... (ชื่อ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) ..... ได้จัดตั้งธนาคารขยะขึ้น เพื่อขับเคลื่อนนโยบายการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน โดยสนับสนุนให้ประชาชนคัดแยกขยะที่ต้นทางภายใต้หลักการ 3Rs คือ ใช้น้อยลง ใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่ และรณรงค์สร้างความรับรู้ ความเข้าใจและจิตสำนึกให้ประชาชน ในทุกพื้นที่ที่มีส่วนร่วมในการลดปริมาณขยะและคัดแยกขยะที่สามารถนำไปรีไซเคิลได้ และพัฒนาไปสู่การจัดตั้ง ธนาคารขยะในระดับชุมชนหรือหมู่บ้านเพื่อการจัดสรรสวัสดิการสังคมแก่ประชาชน ประกอบกับประกาศ กระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. 2560 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ 5 กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่น ต้องรณรงค์สร้างความรับรู้ ความเข้าใจ และจิตสำนึก ให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการลดปริมาณ และคัดแยก มูลฝอย เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ มีความตระหนักรู้ และรับผิดชอบในการจัดการมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิดมูลฝอย ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวบรรลุวัตถุประสงค์ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารธนาคารขยะ ..... ประกอบด้วย

(๑)	ประธานกรรมการ
(๒)	รองประธานกรรมการ
(๓)	กรรมการ
(๔)	กรรมการ
(๕)	กรรมการ
(๖)	กรรมการ
(๗)	กรรมการ
(๘)	กรรมการ/เลขานุการ
(๙)	กรรมการ/ผู้ช่วยเลขานุการ
(๑๐)	กรรมการ/เหรัญญิก

ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (๑) กำหนดแผนและวางแนวทางในการดำเนินงานของธนาคารขยะ เพื่อกำหนดทิศทางและเป้าหมายในการดำเนินการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน
- (๒) สนับสนุนกิจกรรมการดำเนินงานธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน ให้สอดคล้องกับแนวทางของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
- (๓) ถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะและการบริหารจัดการขยะให้แก่ประชาชนในพื้นที่
- (๔) ให้คำปรึกษาการดำเนินงานและกิจกรรมของธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน
- (๕) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงให้เกิดความโปร่งใสและต่อเนื่อง

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ..... ๒๕๖..... เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ..... ๒๕๖.....

(นาย/นาง/นางสาว.....)

นายก องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

(ตัวอย่าง)

คำสั่ง

..... (ชื่อ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น .....) ....

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน ... (รายหมู่บ้าน)

ด้วย ..... (ชื่อ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) ..... ได้จัดตั้งธนาคารขยะ เพื่อขับเคลื่อนนโยบายการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์ในการลดปริมาณขยะ คัดแยกขยะที่ต้นทาง ประกอบกับประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. 2560 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ 5 กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นต้องรณรงค์สร้างความรับรู้ ความเข้าใจ และจิตสำนึก ให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการลดปริมาณ และคัดแยกมูลฝอย เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ มีความตระหนักรู้ และรับผิดชอบในการจัดการมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิดมูลฝอย ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการธนาคารขยะ ระดับชุมชน/หมู่บ้าน ... และได้รับการเลือกจากสมาชิก... เมื่อวันที่..... ดังต่อไปนี้

(๑)	ที่ปรึกษา (ตัวแทนจากคณะกรรมการบริหารธนาคารขยะ)
(๒)	ประธานคณะกรรมการ
(๓)	รองประธานคณะกรรมการ
(๔)	คณะกรรมการ
(๕)	คณะกรรมการ
(๖)	คณะกรรมการ
(๗)	คณะกรรมการ
(๘)	คณะกรรมการ
(๙)	คณะกรรมการ
(๑๐)	คณะกรรมการ

ฯลฯ

ทั้งนี้ ให้มีอำนาจหน้าที่ในการออกข้อบังคับเพื่อใช้ภายในคณะทำงานแต่ละคณะ และแต่งตั้งคณะทำงานธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน เพื่อดำเนินงานด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอย่างน้อยประกอบด้วย ฝ่ายทะเบียนสมาชิกและบันทึกข้อมูล ฝ่ายการเงินและบัญชี ฝ่ายจัดซื้อ/ฝ่ายขาย ฝ่ายประชาสัมพันธ์ ฝ่ายติดตามสมาชิก

ตั้งแต่วันที่ ..... เป็นต้นไป

ถึง ณ วันที่ .....

(นาย/นาง/นางสาว.....)

นายก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(ตัวอย่าง)

คำสั่ง

(ชื่อคณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน...)
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน

ด้วย..... (ชื่อ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) ..... ได้แต่งตั้งคณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้านขึ้น เพื่อขับเคลื่อนนโยบายการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์ในการลดปริมาณขยะคัดแยกขยะที่ต้นทาง ประกอบกับประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. 2560 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ 5 กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นต้องรณรงค์สร้างความรับรู้ ความเข้าใจ และจิตสำนึก ให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการลดปริมาณ และคัดแยกมูลฝอย เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ มีความตระหนักรู้ และรับผิดชอบในการจัดการมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิดมูลฝอย ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการธนาคารขยะระดับชุมชน/หมู่บ้านด้านต่าง ๆ โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้

(๑) คณะทำงานฝ่ายทะเบียนสมาชิกและบันทึกข้อมูล ประกอบด้วย

๑. .... ประธานคณะทำงาน
๒. .... คณะทำงาน
๓. .... คณะทำงาน
๔. .... คณะทำงานและเลขานุการ

ให้มีหน้าที่ รับผิดชอบจัดหาสมาชิก รับสมัครสมาชิก จัดทำทะเบียนสมาชิกและบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้อง จัดทำแบบฟอร์มใบสมัครและสมุดฝาก ประสานงานกับสมาชิก แบ่งภาระหน้าที่ แบ่งตารางเวลาในการรับซื้อขยะตามหมู่บ้าน จัดทำระบบการนำฝากขยะอย่างชัดเจน อำนวยความสะดวกในการเดินทางนำขยะมาขายให้กับทางธนาคารขยะในพื้นที่มีข้อจำกัดด้านการเดินทาง

(๒) คณะทำงานฝ่ายการเงินละบัญชี ประกอบด้วย

๑. .... ประธานคณะทำงาน
๒. .... คณะทำงาน
๓. .... คณะทำงาน
๔. .... คณะทำงานและเลขานุการ

ให้มีหน้าที่ รับผิดชอบเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเงิน รับเงิน เก็บรักษาเงิน จัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย สรุปยอดบัญชีรายรับ-รายจ่ายของธนาคาร โดยต้องบันทึกยอดทุกวันที่เปิดทำการ และตรวจสอบความถูกต้องของการบัญชีและการเงินของธนาคารขยะ

/(๓) คณะทำงาน...

-2-

(๓) คณะทำงานฝ่ายจัดซื้อ/ฝ่ายขาย ประกอบด้วย

๑. .... ประธานคณะทำงาน
๒. .... คณะทำงาน
๓. .... คณะทำงาน
๔. .... คณะทำงานและเลขานุการ

ให้มีหน้าที่ รับซื้อขยะ ประเมินราคา คัดแยกและจัดเก็บในสถานที่เก็บ บันทึกข้อมูล การซื้อขายตามราคาท้องตลาด ติดตามการเปลี่ยนแปลงราคาขยะรีไซเคิล ประสานผู้ประกอบการรับซื้อขยะรีไซเคิล และนำขยะไปขาย การติดต่อ และตกลงราคากับสถานรับซื้อขยะรีไซเคิลจากธนาคารขยะ ทั้งนี้ จะต้องสำรวจ ตรวจสอบราคารับซื้อขยะแต่ละประเภทตามท้องตลาดอย่างสม่ำเสมอและกำหนดราคารับซื้อไว้เป็นมาตรฐาน

(๔) คณะทำงานฝ่ายประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วย

๑. .... ประธานคณะทำงาน
๒. .... คณะทำงาน
๓. .... คณะทำงาน
๔. .... คณะทำงานและเลขานุการ

ให้มีหน้าที่ ประชาสัมพันธ์โครงการ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน ของธนาคารให้สมาชิกและผู้มีส่วนได้เสียทราบ สร้างการรับรู้และกระตุ้นให้ประชาชนลดปริมาณขยะและคัดแยกขยะ ที่ต้นทาง เผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานเครือข่าย เช่น โรงเรียนวัด โรงพยาบาล ฯลฯ

(๕) คณะทำงานฝ่ายติดตามและประเมินผล ประกอบด้วย

๑. .... ประธานคณะทำงาน
๒. .... คณะทำงาน
๓. .... คณะทำงาน
๔. .... คณะทำงานและเลขานุการ

ให้มีหน้าที่ ประสานสมาชิกธนาคารขยะ ติดตามประเมินผลการดำเนินงาน และชี้แจงข้อมูล ข่าวสารแก่สมาชิก สำรวจความพึงพอใจของสมาชิก สรุปผลการดำเนินงานและรายงานผลให้ประธานคณะทำงาน และคณะกรรมการบริหารธนาคารขยะ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของคณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน.....

ตั้งแต่วันที่ ..... เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ .....

(นาย/นาง/นางสาว.....)

ประธานคณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน ....

(ตัวอย่าง)	
เลขที่บัญชี.....	ลำดับ
ที่.....	
ใบสมัครสมาชิก	
ธนาคารขยะ .....(ชื่อ ชุมชน/หมู่บ้าน)	
ข้าพเจ้ามีความประสงค์สมัครใจเป็นสมาชิกของธนาคารขยะ..... (ชื่อ ชุมชน/หมู่บ้าน) อำเภอ..... จังหวัด..... วันที่สมัคร.....ชุมชน.....	
ชื่อ-สกุล (นาย/นาง/นางสาว).....วัน เดือน ปีเกิด.....	
อายุ..... ปี เพศ..... สัญชาติ..... เชื้อชาติ ..... ศาสนา.....	
บัตรประชาชนเลขที่ ..... อาชีพ.....	
ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้ บ้านเลขที่ ..... หมู่ที่..... ถนน..... ตำบล.....	
อำเภอ..... จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....	
โทรศัพท์ (บ้าน)..... มือถือ	
เงื่อนไขการรับสวัสดิการขยะประกันชีวิต หากข้าพเจ้าถึงแก่กรรม ขอมอบให้	
.....อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....อำเภอ.....ตำบล.....	
จังหวัด.....เป็นผู้จัดการชาปนกิจ และขอมอบให้บุคคลต่อไปนี้เป็นผู้รับเงินสงเคราะห์ ได้แก่	
๑. .... ๒.	
๓. .... ๔.	
โดยมีรายละเอียดเงื่อนไขดังนี้	
☐ ให้ได้รับเต็มจำนวน	
☐ ให้ได้รับส่วนแบ่งเท่า ๆ กัน	
☐ อื่น ๆ โปรดระบุ	
ข้าพเจ้าได้อ่านเข้าใจในเงื่อนไขและระเบียบธนาคารขยะแล้ว ยินดีปฏิบัติตามทุกประการ	
ลงชื่อ	
(.....)	
ผู้สมัคร	

- อนุมัติ
- ไม่อนุมัติ เพราะ.....

ลงชื่อ .....

(.....)

ประธานธนาคารขยะ.....

สำหรับเจ้าหน้าที่ธนาคารขยะฯ

หลักฐานการสมัคร ดังนี้

สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้สมัคร

สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านแสดงสมาชิกทุกคนในบ้าน

ลงชื่อ.....

เจ้าหน้าที่ธนาคารขยะฯ

(.....)

(ตัวอย่าง)

เงื่อนไขการได้รับสวัสดิการขยะประกันชีวิต

๑. คุณสมบัติและหลักเกณฑ์การรับสมัครสมาชิก

๑.๑ ผู้ที่จะสมัครเป็นสมาชิกต้องมีชื่อในทะเบียนบ้านอยู่ในเขต..... อำเภอ..... จังหวัด..... ไม่น้อยกว่า ๑ ปี นับถึงวันสมัคร กรณีที่ไม่มีชื่อในทะเบียนบ้านใน..... จะต้องพักอาศัย หรือปฏิบัติงานอยู่ในเขต..... ไม่น้อยกว่า ๑ ปี และให้บุคคลที่เชื่อถือได้ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นายจ้าง ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นรับรอง

๑.๒ คณะทำงานฯ ดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครสมาชิก และประกาศให้ทราบทั่วกัน ซึ่งหากคณะกรรมการตรวจสอบพบว่าคุณสมบัติไม่ถูกต้องสามารถตัดสิทธิได้ทันที

๒. สิทธิและการได้รับสิทธิเงินประกันชีวิตของสมาชิก

๒.๑ สมาชิกจะมีสิทธิได้รับเงินประกันชีวิตเมื่อนำขยะส่งธนาคารขยะติดต่อกัน ไม่น้อยกว่า ๕ เดือน และมีมูลค่าของขยะรวมกันแล้วไม่น้อยกว่า ๓๐๐ บาท

๒.๒ หลังจากที่ได้สมาชิกได้รับสิทธิแล้ว สมาชิกต้องส่งขยะให้ธนาคารขยะต่อไปเป็นประจำทุกเดือน หากไม่ส่งขยะในเดือนใด ให้สิทธิในการรับเงินประกันชีวิตยุติลง สำหรับเงินของสมาชิกผู้นั้น ที่คงเหลืออยู่ในบัญชีให้หักเข้าธนาคารขยะ ทั้งนี้ต้องไม่เกิน ๓๐๐ บาท สมาชิกจะกลับมา มีสิทธิในการรับเงินประกันชีวิตอีก เมื่อได้ส่งขยะให้กับธนาคารขยะติดต่อกันทุกเดือน ไม่น้อยกว่า ๓ เดือน จึงจะมีสิทธิได้รับเงินประกันชีวิตเช่นเดิม ตั้งแต่วันที่กลับมาส่งขยะให้แก่ธนาคารขยะ ครบ ๓ เดือน

๒.๓ สมาชิกธนาคารขยะมีสิทธิได้รับเงินประกันชีวิตจากธนาคารขยะโดยคำนวณจากจำนวน สมาชิกทั้งหมดที่สมัครเข้าเป็นสมาชิกแล้วไม่น้อยกว่า ๕ เดือน คูณด้วย ๔๐

๒.๔ สมาชิกผู้ประสงค์จะขอรับเงินประกันชีวิตจะต้องยื่นเอกสารดังนี้

- ๑) คำร้องขอรับเงินประกันชีวิต
- ๒) ใบมรณบัตรของผู้เสียชีวิต
- ๓) สำเนาบัตรประจำตัวผู้ยื่นคำขอ
- ๔) สำเนาบัตรประจำตัวผู้เสียชีวิต
- ๕) สำเนาทะเบียนบ้านผู้เสียชีวิต
- ๖) สำเนาทะเบียนบ้านผู้ยื่นคำขอ

๓. สมาชิกที่ประสงค์จะลาออก ให้ยื่นคำร้องขอลาออกต่อประธานคณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน และให้มีผลนับแต่วันที่ยื่นคำร้อง

๔. ขั้นตอนการซื้อ/ขายขยะ

๔.๑ กำหนดวันรับซื้อขยะจากสมาชิกแต่ละคนเดือนละ ๑ ครั้ง โดยให้สมาชิกรวบรวมขยะของตนเองมา ให้ธนาคารขยะยังจุดนัดหมาย ซึ่งจุดนัดหมายอาจเป็นสถานที่ที่มีสมาชิกพักอาศัยอยู่หลายราย ทั้งนี้ขอความร่วมมือประชาชนให้คัดแยกขยะเพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่

๔.๒ เจ้าหน้าที่จะดำเนินการแจกบัตรคิวและให้นำฝาก โดยราคาของขยะแต่ละประเภทที่

รับซื้อจะมีการประกาศให้ทราบล่วงหน้าก่อนวันขาย

๔.๓ เจ้าหน้าที่จดบันทึกและคิดเงินดำเนินการคิดเงินตามใบรายการของขยะที่ประกาศรับซื้อ ในรอบนั้น ๆ แล้วบันทึกลงบัญชีคู่ฝากของสมาชิกในโครงการ

๔.๔ เจ้าหน้าที่จะต้องดำเนินการเก็บขยะที่รับซื้อไปยังที่จัดเก็บ และประสานผู้ประกอบการรับซื้อขยะรีไซเคิลในพื้นที่เพื่อดำเนินการขายขยะ

๕. การถอนเงินและรักษาบัญชี

๕.๑ หลังจากสมาชิกได้รับสิทธิประกันชีวิตแล้ว ในทุก ๆ เดือนภายหลังจากที่นำขยะมาส่งให้ธนาคารขยะ สมาชิกสามารถถอนเงินจากบัญชีของตนได้ แต่จะต้องมีเงินเหลืออยู่ในบัญชีไม่น้อยกว่า ๓๐๐ บาท สมาชิกรายใดที่มีเงินในบัญชีน้อยกว่า ๓๐๐ บาท ต้องนำเงินมาฝากเข้าบัญชีตนเองให้ได้ ไม่น้อยกว่า ๓๐๐ บาท

๕.๒ เงินในบัญชีสมาชิกธนาคารขยะจะต้องคงเหลือไม่น้อยกว่า ๓๐๐ บาท เพื่อจ่ายเป็น เงินประกันชีวิตแก่สมาชิก เมื่อสมาชิกผู้ใดเสียชีวิตให้นำเงินจากบัญชีของสมาชิกทุกคน คนละ ๔๐ บาท ต่อสมาชิกผู้เสียชีวิตหนึ่งคน มอบให้แก่ทายาทของสมาชิกผู้เสียชีวิต

๕.๓ การถอนเงินประกันชีวิต สมาชิกต้องเขียนคำร้องขอถอนเงินในส่วนที่เกิน ๓๐๐ บาท โดยให้คณะกรรมการฝ่ายบัญชีและการเงินหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายดำเนินการเบิกเงินจากธนาคารขยะ เพื่อจ่ายให้แก่สมาชิกเมื่อพิจารณาแล้วในเดือนถัดไป

๖. เงื่อนไข อื่น ๆ

๖.๑ ผู้สมัครสมาชิกตกลงที่จะปฏิบัติตามระเบียบธนาคารการคัดแยกขยะ พ.ศ. .... ที่ใช้บังคับอยู่ ณ เวลายื่นสมัครและที่จะมีการแก้ไขเพิ่มเติมในอนาคต

๖.๒ ในกรณีที่ ผู้สมัครฝ่าฝืน ละเลย หรือไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับตามความในวรรคก่อนให้ถูกต้องครบถ้วน ผู้สมัครยอมรับว่าจะถูกจำกัดสิทธิหรือเสียสิทธิประโยชน์ตามที่กำหนดในระเบียบฉบับนี้”

ภาคผนวก ข.

ตัวอย่าง แนวทางขับเคลื่อนการดำเนินงานธนาคารขยะใน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีการดำเนินงานอยู่

ขั้นตอน	ระยะ & ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรม
1) การเตรียมความพร้อม	ระยะเริ่มต้น	ตัวอย่าง
(1.1) การสำรวจข้อมูล การจัดการขยะมูลฝอย การคัดแยกขยะมูลฝอยและขยะรีไซเคิลในระดับครัวเรือน ผู้ประกอบการรับซื้อขยะรีไซเคิลในพื้นที่ พร้อมทั้งจัดทำฐานข้อมูล	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	การสำรวจและจัดทำฐานข้อมูลจำนวนประชากร ปริมาณขยะมูลฝอย วิธีการจัดการ ณ ปัจจุบัน ปัญหาที่พบ และจำนวนผู้ประกอบการรับซื้อในพื้นที่
		ดย. ทต. หนองล่อง จ. ลำพูน ดย. อบต. โกงธนู จ. ลำพูน

ขั้นตอน	ระยะ & ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรม
1) การเตรียมความพร้อม	ระยะเริ่มต้น	ตัวอย่าง
(1.2) การประชุมรับฟังความคิดเห็นการดำเนินงานธนาคารขยะในชุมชน	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อถล. และเครือข่ายชุมชน	การจัดประชุม/ประชาคม เพื่อ เพื่อชี้แจงให้กับชุมชนทราบถึงจุดประสงค์ในการจัดทำธนาคารขยะเพื่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนครอบคลุมทุกหมู่บ้าน/ชุมชนในพื้นที่

ตย. ทต. หนองล่อง จ. ลำพูน

ตย. อบต. โกงธนู จ. ลพบุรี

ขั้นตอน	ระยะ & ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรม
2. การจัดตั้งคณะกรรมการฯ และคณะทำงานฯ	ระยะเริ่มต้น	ตัวอย่าง
2.1 จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารธนาคารขยะ และคณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน ที่มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานอย่างชัดเจน โดยคณะกรรมการบริหารธนาคารขยะ แต่งตั้งโดย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีนายก อบต./เทศมนตรี เป็นประธานกรรมการ มีบทบาทหน้าที่ในการกำกับดูแลและสนับสนุน เป็นที่ปรึกษา และพี่เลี้ยงให้แก่คณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน ประกอบด้วยผู้แทนชุมชน ได้แก่ ผู้นำชุมชน/ผู้ใหญ่บ้าน ครู ผู้นำศาสนา เป็นต้น สามารถใช้วิธีการคัดเลือกจากตัวแทนชุมชน/หมู่บ้าน เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในพื้นที่	องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	ตย. การจัดตั้งคณะกรรมการบริหารธนาคารขยะ คณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน ของแต่ละหมู่บ้าน เพื่อดำเนินการธนาคารขยะ อบต.โก่งธนู จ. ลพบุรี ตย. การแต่งตั้งคณะกรรมการฯ ในการขับเคลื่อนและพัฒนา ระบบการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน เพื่อดำเนินการธนาคารขยะ ทต. หนองล่อง จ. ลำพูน โดยคณะกรรมการฯ ในระดับ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่กำหนดทิศทางการบริหารจัดการแผนงาน สนับสนุนและเป็นที่เลี้ยงให้แก่ คณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน ในระดับหมู่บ้าน ทั้ง 9 หมู่บ้าน เพื่อให้การดำเนินงานสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย

ขั้นตอน	ระยะดำเนินการ & ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรม
2. การจัดตั้งคณะกรรมการฯ และคณะทำงานฯ	ระยะเริ่มต้น	ตัวอย่าง
2.2 ประชุมเพื่อจัดตั้งคณะทำงานธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน เพื่อขับเคลื่อนธนาคารขยะและดำเนินการในประเด็นต่าง ๆ	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการฯ และคณะทำงานฯ	- แต่งตั้งคณะทำงานฯ ขับเคลื่อนธนาคารขยะฝ่ายต่าง ๆ ที่มาจากการคัดเลือกจากชุมชน - สำรวจผู้ประกอบการรับซื้อในชุมชน ราคา ประเภทของขยะรีไซเคิลที่รับซื้อ - ประสานงานผู้รับซื้อให้ตกลงราคารับซื้อขยะรีไซเคิลจากธนาคารขยะในราคาที่เหมาะสมและมารับขยะ ณ ที่ทำการธนาคารขยะในแต่ละหมู่บ้าน - กำหนดระยะเวลาที่เข้ารับซื้อตามความเหมาะสม โดยธนาคารขยะของหมู่บ้านจะเปิดทำการอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

ดย. ทต. หนองล่อง จ. ลำพูน

ขั้นตอน	ระยะ & ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรม
3) การจัดทำระเบียบธนาคารขยะ	ระยะเริ่มต้น	ตัวอย่าง
3.1 คณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน จัดทำร่างระเบียบธนาคารขยะ โดยสามารถเสนอให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการออกระเบียบหลักเกณฑ์ และอำนาจหน้าที่ การบริหาร คณะทำงานฯ และฝ่ายงานต่าง ๆ เพื่อรับผิดชอบการดำเนินงาน เช่น การรับสมัคร การรับซื้อขยะ การประชาสัมพันธ์ การทำบัญชี เป็นต้น โดยมีคณะกรรมการบริหารธนาคารขยะ เป็นที่ปรึกษาและสนับสนุน	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการฯ และคณะทำงานฯ	การประชุมเพื่อการจัดทำระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานธนาคารขยะ ประกอบด้วย - รายละเอียดผู้ประกอบการรับซื้อในชุมชน - วันและระยะเวลาที่เข้ามารับซื้อ - คุณสมบัติของสมาชิกธนาคารขยะ และใบสมัครสมาชิก - การจัดทำบัญชี ซื้อ-ขาย ขยะรีไซเคิล ประกาศราคาการรับซื้อขาย - แนวทางการจัดสวัสดิการสังคมให้กับสมาชิกที่นำขยะมาขาย และชุมชน/หมู่บ้าน เช่น ขยะประกันชีวิต

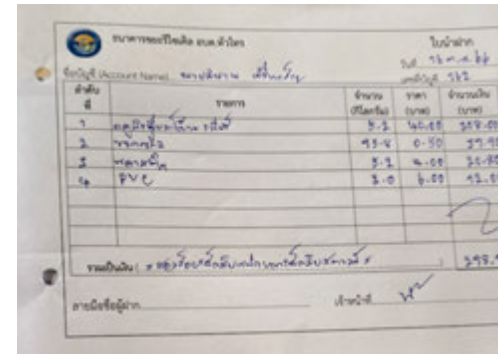
ตย. การเตรียมสถานที่ วัสดุ และวิธีการเก็บขนขยะรีไซเคิล อบต.

หัวไทร จ. นครศรีธรรมราช

ขั้นตอน	ระยะ & ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรม
3) การจัดทำระเบียบธนาคารขยะ	ระยะเริ่มต้น	ตัวอย่าง

ตย. ใบนำฝากธนาคารขยะ อบต. หัวไทร

ใบนำฝาก
วันที่ ๑๕.๐๔.๕๕

ลำดับ	รายการ	จำนวน (บาท)	จำนวนเงิน (บาท)
๑	สมุดบัญชีธนาคาร อบต. หัวไทร	๕.๕	๕.๕
๒	สมุดบัญชี อบต. หัวไทร	๑.๕	๑.๕
๓	สมุดบัญชี อบต. หัวไทร	๑.๕	๑.๕
๔	สมุดบัญชี อบต. หัวไทร	๑.๕	๑.๕
รวม		๙.๐	๙.๐

รวมเงินฝาก ๙.๐๐๐ บาท

ลายเซ็นผู้ฝาก

ตย. การจัดเตรียมเอกสารด้านการเงินและสมุดคู่ฝากสมาชิก

ขั้นตอน	ระยะ & ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรม
3) การจัดทำระเบียบธนาคารขยะ	ระยะเริ่มต้น	ตัวอย่าง

3.2 ประกาศระเบียบธนาคารขยะ (Recycle Waste Bank) พร้อมทั้งจัดตั้งธนาคารขยะ
อย่างเป็นรูปธรรม

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
คณะกรรมการฯ
และคณะทำงานฯ

ดย. การจัดทำระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานธนาคารขยะ
ของ อบต. หัวไทร จ.นครศรีธรรมราช

ดย. การประกาศแต่งตั้งคณะทำงานฯ ขับเคลื่อนฯ ฝ่ายงานต่าง ๆ

ขั้นตอน	ระยะ & ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรม
4) การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในสร้างการรับรู้การดำเนินงานธนาคารขยะกับชุมชน	ระยะเริ่มต้น	ตัวอย่าง
4.1 จัดตั้งทีมปฏิบัติการฯ ระหว่างคณะทำงานฯ และอาสาสมัครท้องถิ่นรักโลกในพื้นที่ เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ ความเข้าใจในการคัดแยกขยะรีไซเคิล เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมและความน่าสนใจของการเป็นสมาชิก	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการฯ คณะทำงานฯ ออกล. และเครือข่ายชุมชน	ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานธนาคารขยะในพื้นที่ เพื่อประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้ในชุมชน ตย. การมีส่วนร่วมผ่านเครือข่ายชุมชน/อาสาท้องถิ่นรักโลก อบต.โก่งธนู

ขั้นตอน	ระยะ & ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรม
4) การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในสร้างการรับรู้การดำเนินธนาคารขยะกับชุมชน	ระยะเริ่มต้น	ตัวอย่าง

4.2 จัดทำสื่อและประชาสัมพันธ์ธนาคารขยะ (Recyclable Waste Bank) ผ่านสื่อต่าง ๆ ในพื้นที่ เช่น วิทยุกระจายเสียง สื่อทางออนไลน์ (ไลน์หมู่บ้าน เว็บไซต์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เฟซบุ๊กหมู่บ้าน) เป็นต้น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
คณะกรรมการฯ คณะ
ทำงานฯ ออกล. และ
เครือข่ายชุมชน

ดย. ตัวอย่างการประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ผ่านการประชาสัมพันธ์ชุมชน/ระดับหมู่บ้านและระดับตำบล

ประชาสัมพันธ์ผ่านวิทยุกระจายเสียงและสื่อออนไลน์ของ ทต. หนองล่อง จ. ลำพูน

ขั้นตอน	ระยะดำเนินการ & ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรม
5) การขับเคลื่อนโครงการฯ	ระยะเริ่มต้น	ตัวอย่าง

5.1 เปิดรับสมัครสมาชิกโครงการ โดยกำหนดวัน เวลา และสถานที่ที่เหมาะสม พร้อมทั้งประกาศ การรับสมัครให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบโดยทั่วกัน

5.2 ประชุมทำความเข้าใจ สร้างองค์ความรู้ ในการคัดแยกขยะรีไซเคิล ขยะที่ขายได้-ขายไม่ได้ และแจ้งกำหนดราคารับซื้อให้แก่สมาชิก

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
คณะกรรมการฯ คณะทำงานฯ
อกล. และเครือข่ายชุมชน

ตย. การรับสมัครสมาชิกโครงการในแต่ละพื้นที่/หมู่บ้าน/ชุมชน

การประกาศการรับสมัครให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบ โดยทั่วกัน

กาตนัดขยะ
เทศบาลตำบลหนองสรวง

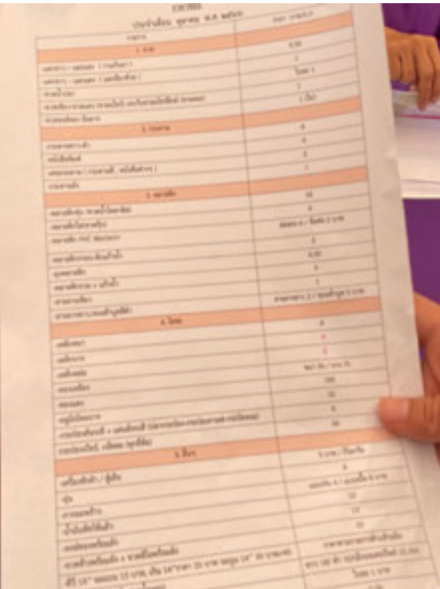
สร้างวินัย คนตำบลหนองสรวง
เข้าสู่การจัดการขยะที่ถูกต้อง

กำหนดการ กิจกรรม "กาตนัดขยะ"
ประจำปีเดือนเมษายน 2566
เวลา 08.00 - 11.00 น.

วัน เดือน ปี	เวลา	หมู่ที่	สถานที่
3 เม.ย. 2566	08.00-11.00	กาตนัดขยะชุมชน ม. 1 บ้านหนองสรวง	ศาลาประชา堂
5 เม.ย. 2566	08.00-11.00	กาตนัดขยะชุมชน ม. 2 บ้านโคกไม้	ศาลาประชา堂
7 เม.ย. 2566	08.00-11.00	กาตนัดขยะชุมชน ม. 3 บ้านโคกสรวง	ศาลาประชา堂
10 เม.ย. 2566	08.00-11.00	กาตนัดขยะชุมชน ม. 4 บ้านโคกสรวง	วัดโคกสรวง
11 เม.ย. 2566	08.00-11.00	กาตนัดขยะชุมชน ม. 5 บ้านโคกสรวง	ศาลาประชา堂
12 เม.ย. 2566	08.00-11.00	กาตนัดขยะชุมชน ม. 6 บ้านโคกสรวง	ศาลาประชา堂
14 เม.ย. 2566	08.00-11.00	กาตนัดขยะชุมชน ม. 7 บ้านโคกสรวง	ศาลาประชา堂
15 เม.ย. 2566	08.00-11.00	กาตนัดขยะชุมชน ม. 8 บ้านโคกสรวง	ศาลาประชา堂
17 เม.ย. 2566	08.00-11.00	กาตนัดขยะชุมชน ม. 9 บ้านโคกสรวง	ศาลาประชา堂

ติดต่อสอบถามข้อมูล โทร. ๐๘-๐๐๐-๐๐๐๐๐๐๐๐, ๐๘-๐๐๐-๐๐๐๐๐๐๐๐, ๐๘-๐๐๐-๐๐๐๐๐๐๐๐
ส่วนงานส่งเสริมและพัฒนาชุมชน เทศบาลตำบลหนองสรวง สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาชุมชน เทศบาลตำบลหนองสรวง
นางสาวณัฏฐิณี กิ่งก้านสูงเนิน หัวหน้างานส่งเสริมและพัฒนาชุมชน เทศบาลตำบลหนองสรวง โทร. ๐๘-๐๐๐-๐๐๐๐๐๐๐๐
และ สนับสนุนการจัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์ ข้อมูลลงในสื่อมวลชน โทร. ๐๘-๐๐๐-๐๐๐๐๐๐๐๐ โทร. ๐๘-๐๐๐-๐๐๐๐๐๐๐๐
กาตนัดขยะเป็นกิจกรรมที่เทศบาลตำบลหนองสรวงร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมและพัฒนาชุมชน

ขั้นตอน	ระยะ & ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรม
5) การขับเคลื่อนโครงการฯ	ระยะเริ่มต้น	ตัวอย่าง
5.2 ประชุมทำความเข้าใจ สร้างองค์ความรู้ ในการคัดแยกขยะรีไซเคิล ขยะที่ขายได้-ขายไม่ได้ และแจ้งกำหนดราคารับซื้อ ให้แก่สมาชิก	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการฯ คณะทำงานฯ อถล. ผู้ประกอบการรับซื้อ ขยะรีไซเคิล และเครือข่ายชุมชน	ตย. การอบรมให้ความรู้คณะทำงานและชุมชนในการคัดแยก ขยะรีไซเคิลที่ขายได้และสร้างมูลค่าเพิ่มได้ และกำหนดชี้แจง ราคาซื้อขาย

ขั้นตอน	ระยะ & ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรม
6) ดำเนินการธนาคารขยะ	ระยะเริ่มดำเนินการ	ตัวอย่าง
มีการดำเนินงานธนาคารขยะในแต่ละชุมชนอย่างต่อเนื่อง โดยมีการเปิดรับซื้อขยะรีไซเคิลตามข้อตกลงของคณะทำงานฯ เช่น อาทิตย์ละ 1 ครั้ง หรือเดือนละ 2 ครั้ง ในแต่ละชุมชน ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและความพร้อมของแต่ละพื้นที่ มีการจัดสรรสวัสดิการให้สมาชิกอย่างโปร่งใส	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการฯ และคณะทำงานฯ	ตย. การดำเนินงานธนาคารขยะที่ศาลาประชาคมหมู่บ้าน อบต. โก่งธนู (กรณีที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่มีการเก็บขยะในพื้นที่และไม่มีสถานที่เก็บขยะรีไซเคิลของธนาคารขยะ) โดยคณะทำงานประสานงานผู้ประกอบการมารับซื้อขยะรีไซเคิลตามสถานที่ วัน-เวลาที่กำหนด และทำการซื้อ-ขายให้เสร็จสิ้นในวันเดียวกัน

ขั้นตอน	ระยะ & ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรม
6) ดำเนินการธนาคารขยะ	ระยะเริ่มดำเนินการ	ตัวอย่าง

ตย. การดำเนินงานธนาคารขยะที่ อบต. หัวไทร (กรณีมีสถานที่เก็บขยะรีไซเคิลของธนาคารขยะ) โดยสมาชิกสามารถนำขยะรีไซเคิลมาฝากที่ธนาคารขยะฯ และคณะทำงานฯ ประสานเพื่อนำขยะรีไซเคิลไปขายยังสถานที่รับซื้อขยะรีไซเคิล

ตย. การจัดสรรสวัสดิการขยะประกันชีวิตให้แก่สมาชิกและสวัสดิการอื่น ๆ

ขั้นตอน	ระยะ & ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรม
7) รายงานผลการดำเนินงานธนาคารขยะ	ระยะดำเนินการ	ตัวอย่าง
มีการประชุมคณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อควบคุมการดำเนินงานดูแล เกี่ยวกับการเงินของโครงการแก่คณะกรรมการบริหาร ธนาคารขยะ พร้อมทั้งดูแลเอกสารการเบิกจ่ายเงิน ของสมาชิกธนาคารขยะให้สามารถตรวจสอบได้ มีความโปร่งใส มีการตรวจติดตาม จัดทำรายงาน และประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อการปรับปรุงการ ทำงานอย่างต่อเนื่องให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ที่ยั่งยืน	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการฯ และคณะทำงานฯ	ตย. การประชุมคณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน เพื่อติดตามและประเมินผลการดำเนินงานธนาคารขยะ เช่น ชี้แจงและรายงานยอดรายรับ รายจ่าย กำหนดราคากลาง การซื้อ-ขาย ให้คณะกรรมการบริหารธนาคารขยะรับทราบ เป็นระยะ การชี้แจงผลการดำเนินงานประจำปีแก่สมาชิก/ประชาชน